

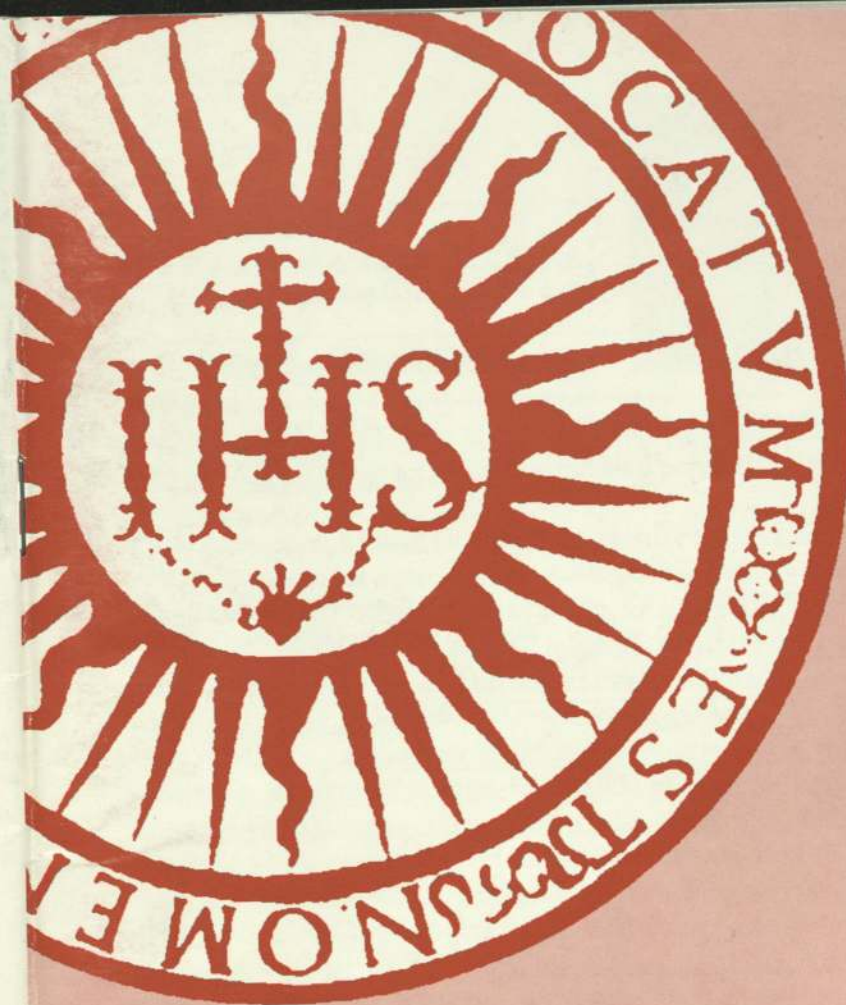
JUBILEA - JUBILEA - JUBILEA - JUBILEA

P. František Pevný	Brno	5. 7.	55 let kněžství
P. Stanislav Richter	Moravec	5. 7.	55 let kněžství
P. Pavel Ambros	Olomouc	26. 6.	20 let kněžství
P. Petr Přádka	Praha	27. 6.	15 let kněžství
P. Josef Prchal	Hostýn	28. 6.	15 let kněžství
P. Jaroslav Pilík	Hostýn	31. 7.	45 let v Tovaryšstvu
P. Jiří Majkov	Loket	31. 7.	20 let v Tovaryšstvu
F. František Machů	Hostýn	26. 6.	85 let
P. Jan Chromeček	Hostýn	27. 7.	70 let
P. Milan Glaser	Český Těšín	11. 6.	40 let
P. Pavel Koudelka	Brno	18. 7.	35 let

UPŘÍMNĚ BLAHOPŘEJEME

Bulletin JEZUITĚ, Ječná 2, 120 00 Praha 2
tel.: (02) 21990241, fax: (02) 96216440
Bankovní účet: Interbanka Praha, č.ú. 5076810002/2500, v. s. 104
Vydavatel: Provincialát České provincie Tovaryšstva Ježíšova
Registrováno pod č. MK ČR 6066, MÍČ 46 674. Tisk: TOBOLA
NEPRODEJNĚ

P. P.
113/2002
223 10 Praha 023

2002
ROČNÍK XI

JEZUITĚ

100 let od narození P. Adolfa Kajpra – 4 • Pouť do Compostely – 21

<i>úvodní slovo</i>	Petr Ovečka SJ	1
<i>spiritualita</i>	Tovaryšstvo a dialog mezi náboženstvími	2
<i>úřpochi</i>	100 let od narození P. A. Kajpra	4
<i>z naší provincie</i>	Třetí probace	13
	Seefeld 2002	17
	Pouť do Compostely	21
	Klíčava	25
	Skotský mučedník	26
<i>jezuité ve světě</i>	P. João Bosco Burnier SJ	27
	Evropští promotóři povolání	30
	Kardinál, vědec, jezuita a člověk	31
<i>apostolát modlitby</i>	Červenec, Srpen	34
<i>zprávy</i>		36

Adresa redakce:

Bulletin JEZUITÉ, Ječná 2, 120 00 Praha 2, tel.: (02) 21990241,
fax: (02) 96216440

E-mail: praha@jesuit.cz (do rubriky *Předmět* uveďte slovo *Redakce*)

Internetové stránky: <http://www.jesuit.cz/bulletin.html>

Redakční rada: P. Ludvík Armbruster, F. Václav Dlapka, P. Antonín Holas,
P. Petr Ovečka (koordinátor)

Odpovědný redaktor: P. Petr Ovečka (P. O.)

Fotografie na str. 1, 17, 19, 20, 25: Pavel Filka SJ

Technická spolupráce: Pavel Filka SJ, RNDr. Helena Šmydková

Návrh grafické úpravy: Tomáš Ježek & Refugium

Korektury: Mgr. Marta Popelová

Objednávky, příspěvky a veškerou korespondenci posílejte na adresu redakce.

Uzávěrka tohoto čísla: 27. 6. 2002

Milí přátelé České provincie,

na obálce najdete moje jméno jako nového redaktora „Jezuitů“. Možná někteří z vás už je četli nebo slyšeli před lety jako hlasatele Vatikánského rozhlasu nebo redaktora římského měsíčníku *Nový život*. Měl bych se tedy představit.

Vracím se po pětapadesáti letech do vlasti. Po vysvěcení na kněze roku 1950 v Maastrichtu v Holandsku a dokončení řádové formace jsem byl povolán do Říma, kde jsem pracoval v české a latinské sekci Vatikánského rozhlasu. Roku 1971 jsem ustoupil mladším a dostal za úkol řídit měsíčník *Nový život*, časopis našich krajanů, kteří po událostech roku 1948 a 1969 volili žít v exilu. Měsíčník byl založen roku 1949 v Londýně skupinou poslanců ČSL a katolických intelektuálů a studentů pod vedením českého misionáře, jezuita Otce Langa. Roku 1953 byl časopis přenesen do Říma. Hned od začátku jsem vypomáhal v jeho římské redakci a nakonec mi spadla do klína; a musíme říci i za vydatné pomoci, zvláště po administrativní stránce, Otců salesiánů vycházel pravidelně až do prosince minulého roku. Jeho náklad za římského života klesl skoro na polovinu. „Míňali sme sa...“, řekli by prý na Slovácku. Generace dětí našich odběratelů neměla příležitosti naučit se česky číst – řekněme, že to byl už výkon, když je jejich rodiče naučili česky mluvit; a nezapomeňme ani na výšku poštovního našich zásilek do ciziny. A tak jsem ztratil důvod své existence v Římě – a řádoví představení v naději, že bych mohl být ještě užitečný pro českou církev, mě zavolali do Prahy ke svatému Ignáci vypomáhat v duchovní správě a třeba i k jiným úkolům, z nichž jeden je převzít tento bulletin „Jezuité“ po scho-lastikovi Miroslavu Heroldovi, který odchází na studium teologie.

Tož tady jsem a nabízím vám svoji spolupráci a počítám s vaší. Pán nám pomáhej společně budovat Boží království.

Petr Ovečka SJ

SPIRITUALITA

ČTEME Z 34. GENERÁLNÍ KONGREGACE

Následující úryvky z dokumentů jsou z kapitoly *Tovaryšstvo a dialog mezi náboženstvími*

Naše zkušenost služby víry a rozvoje spravedlnosti v těchto posledních dvaceti letech mnohé z nás přivedla k užšímu styku s věřícími jiných náboženství. Oni nám pomáhali respektovat pluralitu náboženství jako lidskou odpověď na spasitelné dílo Boží mezi lidmi a kulturami. Jsme si vědomi toho, že Bůh, který chce, aby všichni lidé došli spásy, vede věřící všech náboženství k *harmonii* Božího království způsoby, které zná jen On. Boží Duch je s nimi v nepřetržitém dialogu. Dialog mezi náboženstvími na té nejhlubší úrovni je vždy dialogem spásy, protože se snaží objevit, ujasnit a lépe pochopit znamenání prastarého dialogu, který Bůh vede s lidstvem. Otevřený a upřímný dialog mezi náboženstvími je naší spoluprací s nepřetržitým dialogem Boha s lidstvem. Dialogem zpřítomňujeme Boha mezi námi, protože se otevíráme Bohu, když se otevíráme jeden druhému. Dialog mezi náboženstvími je proto práce, kterou si přeje Bůh, integrující prvek poslání církve evangelizovat, nacházející vyjádření ve službě víry a v rozvoji spravedlnosti.

Odstavec 133

Dialog mezi náboženstvími a hlásání evangelia nejsou protikladné úlohy. Obě tyto skutečnosti jsou složkami jediného

církevního poslání evangelizace. Tyto dva elementy musejí zachovávat jak svoji hlubokou spojitost, tak vzájemnou rozlišitelnost; proto by neměly být vzájemně smíšeny, manipulovány nebo považovány za identické, jako by byly vzájemně zaměnitelné. Dialog proniká až k tajemství Božímu, činnému v druhých; hlásání svědčí a činí vědomým tajemství Boží, tak jak se zjevilo v Kristu. Naše duchovní setkání s věřícími jiných náboženství nám pomáhá objevit hlubší rozměry naší křesťanské víry a širší horizonty spasitelné přítomnosti Boží ve světě. Dialog je nový způsob bytí církve. Hlásáním evangelia se ostatní setkávají s milosrdným Bohem v životě, smrti a vzkříšení Ježíše Krista, jehož Duch uskutečňuje ve všech oblastech života nové stvoření. Aniž bychom nějak relativizovali naši víru v Ježíše Krista nebo zanedbali kritické zhodnocení náboženských zkušeností, jsme povoláni přijmout nejhlubší pravdu a význam tajemství Krista ve vztahu ke všeobecným dějinám zjevení Božího. Je to týž Duch, který byl činný ve vtělení, životě, smrti a vzkříšení Krista a v církvi, který byl činný mezi národy před Vtělením a je aktivní mezi národy, náboženstvími a lidmi dneška.

Odstavec 135

Dialog s židovským národem má privilegiované místo. První Smlouva, uzavřená s nimi, kterou Ježíš, Mesiáš, přišel dovést k dokonalosti, nebyla nikdy odvolána. Společné dějiny nás zároveň spojují i odlišují od našich starších bratrů a sester, od židovského národa, v němž a skrze nějž Bůh dále působí pro spásu světa. Dialog s židovským národem nás uschopňuje více si uvědomit svou křesťanskou identitu. Uveřejněním *Nostra aetate* (1965) církev radikálně obnovila židovsko-křesťanský dialog po staletích polemik a opovržení, jichž se účastnilo i naše Tovaryšstvo. Vstoupit do upřímného a důstojného vztahu s židovským národem je jednou ze stránek naší snahy „cítit s církví a v církvi“.

Odstavec 149

Objevení se *islámu* jako náboženské, politické a ekonomické síly je skutečností našeho světa, dokonce i západních křesťanských zemí. Opravdu, islám se stal celosvětovým náboženstvím. I když minulé rivality, soupeření, konflikty, střety a války znesnadnily budoucí dialog, jak církev, tak Tovaryšstvo se snaží vybudovat mosty ke vzájemnému porozumění mezi křesťany a muslimy. Na II. vatikánském koncilu vyjádřila církev svoji úctu k muslimům, když uznala pozitivní hodnoty islámu a ukázala na úzké vztahy, které mají muslimové s církví. Vztahy mezi Tovaryštvem Ježíšovým a muslimy dosahují ke svatému Ignáci, do doby, v níž rozlišil své povolání v Manrese jako volání k cestě do Jeruzaléma, kde má zůstat mezi muslimy. Zkušenost jezuitů, kteří se přiblížili muslimskému světu s připraveností, se

znalostí a s úctou, ukázala, že plodný dialog je opravdu možný. Přesto na některých místech našli jezuité těžkosti v rozhovoru s muslimy, zvláště ve státech, které se opírají o islámské právo. V těchto situacích se jezuité starají o náboženská práva, ba dokonce o základní lidská práva. Aby čelili těmto situacím, potřebují jezuité velikou víru, odvahu a podporu celého Tovaryšstva.

Odstavec 150

Hinduisté si vcelku cení křesťanských snah o dialog. Jejich trojí cesta duchovního růstu skrze žhavou zbožnost, hlubokou meditaci a práci k dobru všech nabízí ucelenou vizi a způsob života. Jejich hluboké výzkumy na poli filozofie a mystické zkušenosti, jejich vznešené etické hodnoty, dědictví „ašrámu“ a bohatý symbolismus náboženských lidových zvyků otevírají široké cesty k plodnému dialogu. V souvislosti se sociálními nespravedlnostmi a hnutími za obnovu, částečně vyvolanými náboženskými ideologiemi, se stává zapojení jezuitů do dialogu mezi hinduisty a křesťany velmi naléhavé.

Odstavec 151

Generální kongregace prosí P. Generála, aby objasnil možnosti zřízení institutu pro studium náboženství na Gregoriáně. Toto oddělení by mohlo nabízet akademické kurzy o judaismu, islámu, hinduismu, buddhismu a o jiných náboženstvích vedle teologie náboženství. Mohlo by vybudovat akademické vztahy s jinými univerzitami a s centry pro studium náboženství v různých částech světa.

Odstavec 156

100 LET OD NAROZENÍ P. A. KAJPRA

5. 7. 1902 – 17. 9. 1959

Z archivů SJ vybral a upravil P. O.

Kdo byl

Rodištěm P. Adolfa jsou Hředle-Hořovice. Pocházel z velmi chudých poměrů, proto nebylo žádné pomýšlení na studia, ačkoli jeho nadání bylo zřejmé. Vyučil se mlynářem. Teprve jako mlynářského pomocníka ho bratr paní mlynářky, univerzitní profesor, nabádal ke studiu. Třetí a čtvrtou třídu klasického gymnázia studoval zcela soukromě jako externista, a to i na vojně v Tachově a Trebišově. Jezdil jen do Prahy na zkoušky. Kvintu

Fotografie ze Seznamu přednášek na Filozofické fakultě UK z r. 1937

a sextu už prožíval s ostatními studenty v koleji arcibiskupského gymnázia v Praze-Bubenči. Ač starší věkem, pěkně se sžil s mladšími studenty. 14. srpna 1928 vstoupil do noviciátu Tovaryšstva na Velehradě. Druhým rokem noviciátu mu provinciál umožnil připravovat se na maturitu a poslal jej do Prahy. 15. srpna 1930 složil na Velehradě své první řeholní sliby. 10. září téhož roku maturoval na arcibiskupském gymnázium

v Praze-Bubenči. Po maturitě odjel ihned na filozofii do Lovaně v Belgii. Studoval ji sice jen dva roky (ne jako obvyklé tři), ale zato úspěšně. Znalostí filozofie, zvláště Maréchalova neotomismu, byly jeho silnou stránkou. K otázkám filozofie se velice rád vracel a obohacoval svými znalostmi i jiné. Od roku 1932 studoval v Innsbrucku teologii a 26. července 1936 tam byl vysvěcen na kněze. Následující rok

vykonal třetí probaci v Paray le Monial, v místě zjevení Božského Srdce Páně svatě Markěté Alacoque. Po návratu působil v Praze v rezidenci u sv. Ignáce. Otec Adolf byl jednak proslaveným nedělním kazatelem, jednak vedl akademickou mariánskou družinu mužů. Zcela zvláštní schopností však prokázal jako redaktor a novinář. Redigoval „Posla Božského Srdce Ježíšova“, časopis „Obrození“ a „Dorost“. Jeho záslužnou

a horlivou činnost přerušilo gestapo, když Otce Adolfa zatklo. Z Prahy byl odvezen nejprve do koncentračního tábora Mauthausen s poznámkou R.U. (Rückkehr ungewünscht, tj. návrat nežádoucí). Jen zázračně se podařilo jednomu českému medikovi dostat jej do transportu do Dachau. Tam tento postavou malý a subtilní muž s velkým srdcem a vůlí válku přežil. Do Prahy ke sv. Ignáci a ke své přerušené práci se vrátil v květnu roku 1945. Opět byl vyhledávaným kazatelem a zpovědníkem Pražanů. Stal se redaktorem oblíbeného týdeníku „Katolík“. Touto prací

se znelíbil pro změnu zase komunistům. V roce 1950 byl zatčen státní bezpečností a zařazen do „monstrprocesu“ s řeholníky. Po statečném vystoupení u soudu 5. dubna byl odsouzen na dvanáct roků vězení. Z Pankráče ho odvezli s ostatními na několik dní na Mírov, odtud do Valdic, kde prožil rok a čtvrt na samotkách. Z Valdic byl převezven do Leopoldova, kde zemřel. Původně byl pochován v Leopoldově na louce u Váhu, na tak zvaném věžeňském hřbitově. V roce 1968 byl exhumován a pohřben v jezuitském hrobě na Vyšehradě.

P. Adolf Kajpra pátý zleva (jako zvlášť nebezpečný s rukama v poutech) při procesu proti představitelům řeholních řádů před Státním soudem v Praze 5. dubna 1950

V Leopoldově

Přišel sem už v roce 1951 se svým spoludsouzeným provinciálem P. Františkem Šilhanem. Navenek byl jeho osud stejný jako jiných vězňů. Neohrožená však byla jeho duchovní činnost – ať už při spisování tak zvaných „traktátů“, nebo při živé přípravě na neděle a svátky na cele. Při této příležitosti lze vzpomenout na jeden pozoruhodný zážitek. Bylo takové jedno setkání. P. Kajpr mluvil. Hlídka byla postavena. Co dělala? Najednou se otevřely dveře a v nich stál bachař – jeden staršina. Byl z těch lepších, bydlel v sousední vesnici (tuším Radkovce) a byl spolurodákem kněze salesiána P. Jóži Paulíka. Marně jsme se snažili přimět Otce Kajpra, aby přestal přednášet. Byl zcela jako vždy, když mluvil o Bohu a o božích pravdách, zaujat – skoro bych řekl, že nevnímá. Seděl jsem vedle něho, postrkával jsem ho, ale marně. Trvalo to snad minutu – dlouhou minutu, a my všichni jsme se obávali, že Otec za to „vyfasuje“ zase deset dní korekce. A on byl velice slaboučký. Konečně se Otec Adolf na naše dotírání podíval ke dveřím a se širokým úsměvem řekl: „Pane veliteli, můžete to klidně poslouchat a zavřít dveře, to nikoho nepokazí.“ Tato samozřejmost, vlastní jen světcům, působila i na tohoto bachaře tak, že zavřel dveře, ale z druhé strany, a odešel. A nic se nestalo. Jen o něco později alibisticky řekl tento příslušník svému spolurodákovu vězni: „Paulík, abyste dakedy vedeli, že ja som vedel.“

V roce 1956 bylo nás jezuitů v Leopoldově pět. Několika transporty a přijetím dvou noviců – kněze olomoucké

diecéze Františka Pevného a pražského klerika Jaroslava Pilíka – vzrostla naše „komunita“ roku 1959 na deset. Jejich „novicmistrem“ byl Otec Kajpr. Jeho výtečná paměť a dřívější zvyk v Tovařystvu, že se pravidelně měsíčně četla u stolu řádová pravidla, umožnily Otcu Kajprovi i za pomoci také druhých spolubratří jezuitů zrekonstruovat a napsat aspoň „Výbor z Konstitucí“, „Obecná pravidla“ a „Pravidla skromnosti“. To bylo základem pro konference, které pro ně Otec Kajpr měl. Také jim dával velké exercicie a i jinak v rozhovorech a svatých zpovědích je vedl tak, že oba složili v Leopoldově své řeholní sliby. A bohoslovec Pilík dokonce v Leopoldově 26. prosince 1956 přijal kněžské svěcení z rukou řeckokatolického prešovského biskupa mons. Pavla Gojdiče a 27. prosince pak měl v našem kruhu svou první mši svatou.

V neděli 13. září 1959 v době vycházky dostal Otec Kajpr infarkt. Bachař mi dovolil, abych Otce odvedl na oddělení, že zavolá lékaře z nemocnice – rozuměj ústavní – a lékaře-vězně. Po příchodu na oddělení jsem Otce vyzpovídal a sloužil mši sv. Otec Adolf přijal velice zbožně sv. přijímání. Když se dostavil lékař-vězeň, docent dr. Neuwirt z Košic, odsouzený za katolickou akci, výborný internista, diagnostikoval tento případ jako vážný infarkt myokardu. Odnal jsem Otce s lékařem na přepravní vozík, na kterém byl odvezen do nemocnice pro vězně. Ve středu nato jsme byli na vycházce a od jiného lékaře, Dana Prchlíka, jsme se dozvěděli, že se stav O. Adolfa lepší a že je to velice

„Hrob“ v Leopoldově

nadějně. Tím víc jsme byli překvapeni druhý den 17. září 1959 zprávou, která se rychle šířila celým Leopoldovem: Otec Adolf zemřel. Mnoho vězňů se neubránílo slzám. Otec Adolf Kajpr byl nejen pojmem jako skvělý kněz-novi-

nář, výborný filozof a teolog, ale pojmem byl i jako kněz-vězeň – vždy klidný, vyrovnaný, usměvavý a vždy připravený komukoliv pomoci. Byl vyvezen károu, které se říkalo ve vězeňské mluvě v Leopoldově „amnestie“. Rakev jen z holého, nenatřeného dřeva vezli dva vězni „měsíčkáři“ z Nitry, kteří odpykali svůj trest v Leopoldově, požívali velkou volnost a obstarávali vyvážení smetí a dovážení písku do pevnosti. Ve vězeňské mluvě se jim zde říkalo „piskaři“. Ti tedy vyvezli, za asistence jednoho bachaře, se kterým chodili mimo pevnost, rakev směrem k Váhu na louku, kde kdysi velice dávno býval snad hřbitov. Tam „piskaři“ vykopali jámu, spustili do ní rakev, zahrabali hrob a jeli zpět do pevnosti. Na vzniklý hrob, který se slehl a vypadal jako větší krtinec, se zastrčila jen plechová tabulka s vězeňským číslem zemřelého.

Každý, kdo se někdy s Otcem Adolfem setkal, byl tímto skvělým člověkem, věrným knězem a vzdělaným jezuitou obohacen. Otec Adolf byl tak čistý a ryzí povahy, že vzbuzoval v každém důvěru. Jeho skromné a pokorné vystupování se vši prostotou otvíralo srdce každého. Jeho vzdělání a spekulativní schopnost, vždy s dopadem do praktického života, byly každému otevřenou studnicí, ze které mohl čerpat. Nelíčená, jednoduchá zbožnost prozařovala i lejakou tmou lidských trápení a vzbuzovala naději.

P. Jan Pavlík, Kajprův spoluvězeň, v knize „Budou vás vydávat soudím“.
I. díl (str. 130–138), II. díl – soukromý tisk (str. 18–19)

Z rozhovoru P. Rudolfa Duška v českém rozhlasu

Mně se P. Kajpr jevil skutečně jako velmi bystrý myslitel, který vycházel ze svého křesťanského, můžeme říci ryze katolického přesvědčení, a to mu právě umožňovalo, aby všechno viděl

obecně, katolicky. Tak tomu bylo i v otázkách odsunu Němců, způsobu obrany proti nastupujícímu komunismu atd. To všechno se projevovalo hlavně v jeho článkách v *Katolíku*.

Dopis PhDr. Růženy Vackové

S Otcem Kajprem jsem se setkala v „Katolíku“, jehož byl šéfredaktorem a vlastně plně „autorem“. S celou intenzitou své bytosti plnou vnitřní spravedlnosti.

Byla jsem svědkem toho, že mu vlastně pan arcibiskup Beran toto výhradní autorství vytýkal na základě více méně klerikálních postulatů. Nebylo tam totiž dost tzv. „církvevních“ zpráv, jubileí atd. a revue „Katolík“ byla příliš intelektuální a moderní. Ovšem, četli ji v kavárnách s uznáním i nekatolíci. Při této příležitosti byl u toho člen redakce řDr. Livický a Dr. Janda (soudce). Pater Kajpr se k výtkám dost ostrým choval s pokorou až, řekla bych, něžnou. Mne, slabou křesťanku, to až dopálilo. Zasláhla jsem na jeho obranu, ale P. Kajpr nebyl rád a jemně mi to potom vyčetl.

Pokud jde o ekumenický směr, nejenže do „Katolíka“ napsal, nýbrž i sou-

kromě i osobně se angažoval pro to, aby, má-li být postaven znovu mariánský sloup na Staroměstském náměstí (stržený 1918), že naprosto nemusí být přítom odstraněn Husův pomník. Tak to totiž proti „hejhusitům“ žádali „hejkatolíci“; zdůvodňoval to správně také (mezi jiným) i úctou Jana Husa k Panně Marii a jeho subjektivní (snad) vírou, že je dobrý katolík a člen církve.

Přímo bolestně nesl odsun Němců s tím, že mají právo na svůj staletý domov a že forma trestu má být řešena jinak. Trpěl velice způsobem, kterým s nimi bylo nakládáno. (Sám byl v německém koncentračním táboře.)

Přeli jsme se o to, protože jsem já sama pod vlivem zážitků i dobové nálady byla pro tento trest, a vím tedy, že v této při P. Kajpr vyjevil hloubku svého smyslu pro dějinnou křesťanskou spravedlnost a práva lidí.

Z dopisu dozorce

Jsem jeden z těch, který se přišel poklonit tělesným pozůstatkům P. A. Kajpra, jež byly křesťanským způsobem důstojně uloženy do půdy památného Vyšehradu. /.../ Rozloučit se s P. Kajprem jsem byl za tu část dozorců, kteří zůstali lidmi, a také za ty, kteří vězněně týrali

a nelidsky s nimi zacházeli. /.../ Když P. Kajpr byl po odsouzení předán StB na Pankrác, měl jsem službu v příjímací kanceláři a P. A. jsem přijímal. V kanceláři jsme byli sami, prohlásil jsem mu, že ho znám od sv. Ignáce, kam jsem tehdy rád chodíval v neděli na mši sv.;

on tam mival kázání, byl výborným kazatelem. To bylo moje osobní setkání s P. A. Bohužel první a poslední. Tehdy jsem mu věnoval svoji svačinu, myslím, že to bylo o velikonočních svátcích.

Moje přítomnost na Vyšehradě a večer na mši sv. u sv. Ignáce a tam obětované sv. přijímání patřilo vzpomínce na P. A. Kajpra. /.../

Dopisy P. Kajpra z Dachau adresované P. Václavu Feřtovi:

23. VII. 1944

Je požehnaná neděle, konec července. Venku je to málo lákavé, zima a vlhko nepozvedají náladu. V takových dnech třeba jít do kaple, nebo najít ve vlastním nitru takovou kapli a v ní malý zdroj světla, věčnou lampu, která osvětluje a zahřívá, ať už venku je sebe více chladno a temno. Za posledních 14 dní jsme tu zažili početné nálety, u kterých jste jistě četli v novinách. S Boží pomocí jsme i tentokrát vyvázli neporušeni a zůstáváme všichni zdraví a klidni. Jestli to je jen trochu možné, napište nám něco ze svého života, teď nás to zajímá víc než jindy. Čím více je naše zevnější jednota narušena, tím více musí vytvářet a uchovávat naši vnitřní duchovní jednotu dopisy a modlitby. Vzpomínám si, že to byla metoda už svatého Ignáce, před jehož svátkem zase stojíme. Doufám, že i tento rok budete důstojně slavit jeho svátek. Několik našich mladších spolubratří jej budou slavit, jak doufám, poprvé jako kněží. Blahopřeji jim z plna srdce a prosím o jejich požehnání a malou vzpomínku při prvních mších svatých. (K svěcení a těmto prvním mším nedošlo, bohoslovci byli uvězněni – pozn. P. O.). To je to právě společenství svatých, které vyznáváme jako součást naší víry. To je

naše pravé bohatství, které nikdy nemůžeme ztratit a ze kterého vždycky můžeme žít... Milému Otcí Theofilovi (Spáčilovi) přeji hodně síly a zdraví, přeji mu, aby se brzy šťastně shledal se svými syny. Nakonec zdravím svého bratra Josefa a jeho rodinu. Příležitostně mu vyříd', že jsem zdrav a že často na něho myslím a se za něho modlím.

25. III. 1945

Stojíme na prahu Svatého týdne, tak ho nazýváme se svatou církví. Znovu budou se před námi rozvíjet největší tajemství nepochopitelné lásky, z níž jsem žil celé uplynulé čtyři roky. Těžká zkouška se teď blíží svému konci, jak nyní všichni doufáme. Kéž máme všichni dost síly jí opravdu dobře porozumět, kéž my všichni upřímně říkáme slova naší modlitby u stolu: „Ustavičně chci velebit Hospodina, vždy bude v mých ústech jeho chvála.“ A my věřící máme k tomu opravdu tolik důvodů. Denně mám zde příležitost pozorovat postoj a smýšlení těch, kdo nemají víru, a já mohu proto vážít, jak bohatý jsem právě pro svou víru, a sice bohatstvím, které mi nikdo nemůže vzít, které je nezávislé na tom, kde žiji a kdy žiji, na tom, jak funguje provoz a nevím co ještě...

Zrnka z Kajprovy mlýnice

Vděčnost je cit, poznání, že něco v nás je od druhého, patří vlastně druhému, nás to spojuje s druhým, způsobuje, že láska, kterou máme k sobě, se vztahuje na druhého, na toho, jemuž jsme vděční. Být vděčný předpokládá dobře poznávat a milovat pravdu. Není vděčný ten, kdo si myslí, že si sám stačí. Ve skutečnosti nelze nikdy úplně křivdu odčinit a vše napravit. Ovšem, ale lze z křivdy vytvořit hodnoty jiné, krásnější, ne tytéž, lze „reformare“.

My tím, že někomu prokazujeme dobro, duchovně naprosto nic neztrácíme, jsme tak bohatí, jako před tím, ba bohatší, protože čím více dáváme, tím více máme. My ztrácíme, totiž kazíme svůj dobrý skutek, žádáme-li odplaty, protože tím materializujeme „imponderabilia“.

Nevděk by měl vždy ještě více rozdmýchovat naši generositu. Svati rostou ve zkažené době... Kristus na Kalvárii volá: Otče, odpusť jim. O sv. Terezii říkají, že právě nevděk rozdmýchoval její nadšení. „Ne má, ale tvá vůle se staň!“

Kristus Pán podřizuje vůli svou vůli Boží, vůli nejvyšší, vůli vševládné, a učí nás tak poslušnosti, oddanosti, bezvýhradné obětavosti. Poslouchá až k smrti, ba až k smrti kříže.

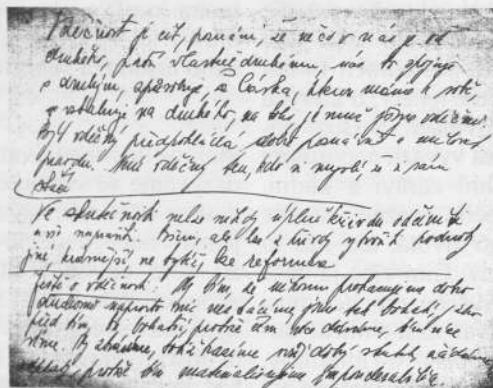
A přece je tato obět lidské vůle čin nejosobnější, čin tak výlučně a svérázně můj, že jej nikdo, ani Bůh sám nemůže

vykonat za mne. Tento čin je vrcholné rozvinutí nejvladnějších sil osobnosti. Je to projev bezmezného oddání se společnosti, poněvaď na něm závisí spása a záchrana celého lidstva, a zároveň je to náplň dokonalosti osobní, osobního štěstí. Neboť Spasitel a každý, kdo po něm vyslovuje ono velké „Staň se vůle tvá!“, uzavírá s Otcem nebeským nejněžnější, žádnou cizí mocí rozlučitelné přátelství, z něhož se v lidském srdci rozlévá ona láska, kterou miluje Otec Syna ve věčném společenství

nejsvětější Trojice a z níž se modlí Ježíš při poslední večeři: „Aby láska, kterou jsi mne miloval, byla i v nich.“

Tak vypadá křesťanský život ve své hrdinné, klasické kráse... Je to příliš vznešený idealismus, který zajistí nikdy neuskutečnime tak, jak jej uskutečnil Kristus Pán. Nicméně

musíme stále k němu směřovat, i když na cestě k němu stokrát, ba i tisíckrát klopytujeme. Je to v našem nejvladnějším životním zájmu, neboť odříkat si různé věci, vzdávat se přání, nést kříž musíme všichni, ať chceme, nebo ne. Jde jenom o to, máme-li svůj kříž nést s reptáním, s odporem a sami, nebo klidně, možná s radostí, a hlavně s pomocí Nejvyššího, jenž slovem své moci vše udržuje a zachovává. Jde o to, máme-li vzdychat pod ranami osudu, naříkat nad špatností světa a nad sebou samými, nebo přijmout svůj

Ukázka rukopisu

život mužně a křesťansky jako místo, na něž nás postavil nejvyšší a nejmoudřejší Vůdce veškerenstva...

Úryvek z meditace A. Kajpra z r. 1935

Při mši svaté máme si všichni připomenout, že náležíme k veliké rodině svatých. Právě v nejposvátnějším okamžiku mše sv., těsně před proměňováním, vzpomíná kněz Panny Marie, všech svatých apoštolů a mučedníků, celé té slavné Cirkve vítězné. Všichni tedy, my dosud bojující i vítězové v nebesích, jsme sjednoceni u oltáře, na němž se za nás obětuje Beránek nejsvětější.

On řekl: Já jsem s vámi po všechny dni až do skonání světa. On řekl o své Církvi: Brány pekelné ji nepřemohou. Tak často bývá Církev sv. přirovnávána k lodičce Petrově. Pokud jsme v této lodičce, nemáme se

čeho báti, ba čím více se lodička zmítá, čím více burácí vztekající se vlny kolem ní, tím větší hrdosti se může zdvihát naše hrud', právě proto, že víme, že se nikdy nemůže potopit.

Křesťan má neochvějně věřit v konečné dobré vyznění všech věcí, věřit, že poslední slovo ve všech těch různých změnách a vlněních má Bůh, to znamená věřit v konečné vítězství dobra nad zlem, pravdy nad lží, světla nad temnotou... To je křesťanský optimismus.

Kázání při svěcení kostela v Horní Bečvě 3. července 1947

Mnohokrát jsme zde připomněli, že nacionalismus je nejzlobnější herezi našeho věku a že i my Češi jsme jím velmi nebezpečně infikováni. Nikdy jsme např. netvrdili, že všeobecný, bezvýhradný odsun Němců je v souladu s katolickou morálkou. Ani jsme to netvrdili o beznáhradném znárodnění majetku bezúhonných lidí, ani o řemesle různých tzv. zlatokopů apod. Jenže se při všem tom musí vzít v úvahu demoralizující vliv šestileté války a jejích průvodních jevů. Rovněž tak nelze přitom zapomenat, že naše vláda ani není, ani se nechce nazývat katolickou vládou. Že tedy

od ní nemůžeme čekat jen to, co je v souladu s katolickou morálkou.

Rozcházíme se v názoru na úkol katolického časopisu, katolického novináře a spisovatele. Ostatně i katolického kazatele. Píši-li nebo kážou-li o věčných pravdách tak,

jak o nich bylo možno psát nebo mluvit před dvaceti, třiceti nebo sto lety, nerozhněvám si sice nikoho, ale budu se velice mýlit, budu-li si lichořit, že dělám apoštolát. Způsobím tím jen to, že katolické časopisy budou četbou nudnou, a nikdy nezabráním, aby právě katolici nesahali nejraději po četbě nekatolické. Zabráním tomu pramálo i stálým připomínáním, že je hříchem nekatolické časopisy odebírat a číst. Musím se snažit, abych mluvil o věcech aktuálních, které dnes hýbají myslmi lidí, a abych tyto otázky postavil do reflektorů Kristova světla.

Z procesu – P. Kajpr uprostřed, P. Šilhan prvý zleva, P. Mikulášek prvý zprava

Uznal jsem již, že katolíci nejsou někdy právě impozantní. Bude asi třeba, aby nás zkoušky času donutily k převýchově. Schází nám velmi mnohým široký katolický pohled, katolické sebevědomí a katolická hrdost. Již od dob reformace jsou katolíci zvyklí na stále věčné obhajování své víry. Na stále odpovídání na nejrůznější námitky, které jednou přicházejí z vědy, podruhé z dějin, potřetí z Písma svatého atd. Ve vědách a v technice udělalo lidstvo ohromný pokrok a katolíci často nevěděli, jak se k němu mají zachovat. Někdy hájili dlouho názory, které považovali za nedotknutelné, a nakonec je přece museli odvolat. Například o tom,

zda se točí Slunce kolem Země, či naopak. Na božský život ve své duši, na tajemné sjednocení se vzkříšeným Kristem, které dělá každého otrhaného žebráka větším a bohatším než nejmodernějšího krále techniky bez víry, se také v poreformačních dobách tak příliš nemyslelo. Katolíci cítili, že je čím dál tím více vytlačován ze světa. Ze svět jde mimo něj. A na druhé straně věděl, že má právo do jeho vývoje mluvit. A tak se dospělo většinou k tzv. pocitu méněcennosti, z něhož plyne nervozita a nejistota. Katolíci se zkrátka zapomněl pohybovat ve světě. A když se tam přece pohybuje, dělá chyby, je nešikovný, nevyzná se v lidech.

U hrobu na Vyšehradě poznáváme: P. Františka Mikuláška SJ, biskupa Štěpána Trochtu, P. Bohumila Plačka SJ a provinciála jezuitů P. Františka Šilhana SJ

TŘETÍ PROBACE

František Hylmar SJ

Dokončení z minulého čísla

Exercicie (3. část terciátu)

V lednu jsme v Puente Grande dělali měsíční exercicie. Spolu s námi, ale odděleně, je dělali i novicové prvního ročníku a další skupiny sester a kněží. Počasí nám přálo, bylo slunečné a příjemné. O volných pátcích mezi jednotlivými týdny jsme navštěvovali blízké přírodní termální koupele s bazény s vo-

dou až 41 stupňů teplou a s párou jako výborný doplněk duchovních cvičení. Doporučuji.

Exercicie jsou skvělý vynález, znovu se mi to potvrdilo. A ty měsíční proniknou hlouběji pod kůži. Nebudu se víc rozepisovat, prostě Bohu díky za ně.

Prohlubování a opakování základních prvků (4. část terciátu)

Po skončení exercicií jsme vyrazili na pět dní do lesnatého a hornatého státu

Michoacan. Téměř všechny kopce jsou bývalé sopky, některé mají ukázkové tvary i s kráterem jako z učebnice. Nejmladší je Paricutin. V roce 1943 jeho láva zalila celé městečko San Juan Paringacutiro; dodnes z černé lávy vykukují pouze věže a horní část oltáře poutního kostela. Proto si obyvatelé vystavěli nové město i poutní chrám del Senor de los Milagros (Pán Zázraků), do nějž mnozí lidé vcházejí tanečnými kroky: tři kroky vpřed a dva zpět.

Na venkově žijí domorodci Taraskové, kteří mluví jazykem *purepecha*. Všechny názvy znějí neobvykle: Uruapan, Morelia, Pátzcuaro, Janitzio, Cutitzio, Angahuan, Tungambato apod. Krásná jsou stará koloniální města s budovami jako přenesenými z Kastilie. V městečku Pátzcuaro jsem ke svému

Z NAŠÍ PROVINCE

překvapení zaslechl češtinu a pozdravil se s mladší rodinou, která tam již několik měsíců žije v domorodé vesnici.

Od 10. února jsme již zase všichni v Puente Grande a začínáme studium

Duchovního deníku sv. Ignáce, Konstitucí a Doplňkových norem. V posledním týdnu února vyrazíme na druhý měsíc experimentů.

Závěr terciátu

Následuje další společné studium a pak už si každý sebereme svých pár švestek a poputujeme opět do svých provincií.

Koncem února jsem s dalšími kolegy dával v Puente Grande dvoje exercicie: jednu skupině diecézních kněží a druhé seminaristům.

Od začátku března jsem, a budu až do Velikonoc, na druhé pastorační praxi, tentokrát v nemocnici a v ústavu pro tělesně a mentálně postižené v městečku Tepexpan poblíž hlavního města. Bydlím u sester vincentek v areálu nemocnice ještě se třemi jezuitskými novici, kteří tu také pobývají a pomáhají. Ústav je státní a poněkud zanedbaný. Městečko vypadá podobně zaprášeně a zašle se spoustou aut a nákladňáků, které projíždějí přes náměstí. Ale lidé jsou dobří a milí, alespoň k cizincům. Mezi domácími to vypadá jako všude jinde, zmatky a zmatky. Za čtrnáct dní už jsem

se ledacos dozvěděl. Pacienti v nemocnici či ústavu jsou fajn, ačkoliv mnozí v bídném stavu.

Přes den procházím všechna oddělení ústavu a sály nemocnice a povídám si s lidmi, nebo jim pomáhám: dám najíst, přinesu, co potřebují, vyvezu je ven na slunce atd. Občas zpovídám, uděluji svátost pomazání nemocných, v porodnici jsem pokřtil dvě malá děťátka, která bojují o přežití..., v neděli máme dopoledne mši. Lidé jsou vděční i za dobré slovo.

Pozvali mne také několikrát lidé z městečka, abych jim posvětil domy a živnosti (například malý bar, zemědělský dvůr a prodejnu aut). Vypomohl jsem i v místní farnosti.

Pacienti si rádi popovídají, aspoň ti, co mluví; jsou i tací, co nevydají ani hlásku, jiní jen kývají hlavou, jsou všelijak zdeformováni, velkým úspěchem je vyloudit z nich aspoň malý úsměv. Velkým problémem jsou proleženiny. Sály s několika postelemi, vše zašlé, zápach lidských produktů... Ale i tady se žije, jsou tu lidé dobří, milí, trpěliví a spokojení, a na druhé straně zatrpklí, uzavření, fiškusové... Někteří pracují, pletou košíky a suvenýry, čistí boty, prodávají nápoje a cukroví, jeden má elektronickou dílnu. Jeden mafioso, který nepohne končetinami, tu projíždí na elektrickém vozíku, jež řídí bradou,

a kupuje, prodává, spekuluje, stále má kolem sebe lidi... A jiní nic, jen sedí...

Kolem nemocnice existuje kruh dobrovolníků, kteří pacientům vypomáhají slovem, činem i finančně. Nemocnice poskytuje jen nezákladnější služby, pacientům musí pomáhat rodina, známí nebo dobří lidé... I léků je nedostatek...

Snad ten popis zní poněkud pesimisticky, ale ve skutečnosti to tak není – život tu plyne jako jinde, ač, pocho-pitelně, se svými zvlátnostmi.

Dnes v sobotu jsem si udělal den volna a vyrazil jsem se podívat na pyramidy do blízkého Teotihuacanu. Jsou tam dvě velké stupňovité pyramidy: Sluneční má 64 m a Měsíční 42 m výšky a kolem se nachází celá řada malých pyramidek. Prý tam bylo někdy v sedmém století sídliště s několika stovkami tisíc obyvatel. Zajímavé a impozantní. Z výzdoby se moc nedochovalo, vidíme zde hlavně hlavy opeřených hadů Quetzalcoatlů.

Mariánská úcta

Největší slavností v Mexiku je svátek Panny Marie Guadalupské 12. prosince. Během novény před slavností přicházely každý den poutě z různých částí města do místního poutního chrámu. Jednou i s indiánskými tanci, lépe řečeno hou-pavým podupáváním. V den slavnosti jsem odpoledne skoro hodinu kropil svěcenou vodou malé děti a jejich rodiče. Žehnání svěcenou vodou se jim nesmírně líbí, takže jsem měl radost i já, ačkoli jsem si už únavou předával kroupku z ruky do ruky. Voda zde má pro lidi zvláštní význam.

Téhož dne ještě před polednem volali z místní distribuce Coca-Coly, zda jim přijde někdo sloužit mši. Šel jsem. Před halou stál velký stan s oltářkem Panny Marie a zpěváci krásně zpívali. Po mši mě dovedli do dvora, abych posvětil velké kotle s jídlem, které pak rozdávali všem, kdo přišli. Za plotem už stála fronta dětí. Oficiálně je 12. prosinec pracovním dnem, ale moc se toho nenadělá.

Úcta ke „královně Mexika“, a především k jejímu obrazu je obdivuhodná. Obraz či sošku mají doslova v každé domácnosti, oltáře vidíte i na nádražích a u benzinových pump. Symbolika obrazu má pro prosté lidi a hlavně pro domorodce zvláštní význam. Vyprávění o zjevení prostému domorodci Juanu Diegovi na kopci Tepeyac poblíž hlavního města, jež se v jazyce *nahuatl* nazývá *Nican mopohua*, je velmi milé a má zvláštní kouzlo a přitažlivost. Ať už je to s historičností samotné události jakkoliv, naprosto jisté je to, že obraz a vyprávění o něm se podílely a dodnes mocně podílejí na šíření evangelia v Mexiku. V kapli v jednom z ejidos visely nad oltářem obrazy tří. Zdálo se mi, že přítomné ženy se soustředily více na ně než na eucharistii. Svým způsobem mají pravdu: kněží se střídají, jednou přijedou a jindy ne, zatímco obraz Matky Boží je tam s nimi stále a kdykoli se u něj mohou pomodlit a potěšit.

Vánoce

K předvánočním zvykům patří tzv. *posadas* (ubytování, nocleh). Ve skupinách se chodí po domech, děti převlečené za Marii a Josefa, anděly, čerty, pastýře a tři krále. Maria s Josefem hledají nocleh. Před každým domem zpívají jednu sloku písně: představují se a žádají místo na přespání. Zevnitř jim odpovídají, že nemají volno, ať je neobtěžují. V posledním domě se konečně slitují a pozvou je dál. Tam pak účastníci snesou hrnce s pohoštěním, pojedí a pobaví se. Děti klackem rozbíjejí zavěšenou tzv. *pinatu*, což je sedmicípá hvězdice nebo panák symbolizující sedm hlavních hříchů. Za odměnu

uvnitř najdou ukryté sladkosti. Všechny tyto zvyky kdysi zavedli františkáni a augustiniáni. Líbily se mi koledy. Jsou rytmické a veselé, žádná melancholie.

Již od konce listopadu lidé ověšují své domy girlandami blikajících světel a vystavují velké betlémy, mnohdy poněkud kýčovitě, se svítícími postavami z umělé hmoty v zářivých barvách. Na Štědrý den jsem měl mši v devět večer a na ulicích byl ruch, všechny obchody otevřené, nákupy v plném proudu. Dárky se prý někdy v chudších rodinách vůbec nedávají, a když, tak buď 25. prosince, nebo až na Tři krále. Po noční mši jdou věřící políbit sošku Ježíška, kterou jim kněz podává k uctění.

Jiné oslavy

Mexickou specialitou jsou mše sloužené za tříleté děti, které jejich rodiče přinášejí do kostela, a také za patnáctileté dívky, které přicházejí do kostela vystrojené jako nevěsty. Je dobré, že při příležitosti těchto a jiných formálních událostí se lidé aspoň přicházejí vy-

zpovídat, většinou po několika letech. Prakticky všechny děti katolíků jdou k prvnímu sv. přijímání a většina z nich i k biřmování, ale mezi tím často pusto a prázdno. Slavnostní obřady je však přitahují.

(Zpracoval PF)

SEEFELD 2002 apoštolát mládeže

Pavel Filka SJ

Rodiče i mnoho pedagogů si dnes nejdnou kladou otázku: „Co s tou dnešní mládeží je, s nimi se nedá vůbec nic dělat.“ Když to náhodou zaslechnou mladí, v lepším případě se shovívavě pousmějí a pomyslí si: „Ti staří zas mají brouka v hlavě.“ A cesty obou generací se prakticky míjejí.

Komunikace, spolupráce a vzájemné obohacování však možné jsou. O tom se přesvědčili účastníci akce Seefeld 2002. Již počtvrté jsme se vydali P. Jan Blecha SJ, spirituál biskupského gymnázia v Brně, spousta vysokoškoláků i středoškoláků a já do hor na lyžařsko-duchovní pobyt v Alpách. Během čtyř let se těchto akcí účastnilo skoro 80 lidí, a tak vznikl tým, lépe řečeno společenství přátel, kteří spolu dokáží prožít chvíle zábavy, oddechu, tvrdé námahy, stresu („to auto už zase nejede, já se z toho zblázním“) i chvíle ticha, modlitby a setkání s Bohem. Proto bychom se s vámi chtěli podělit o své zkušenosti a zážitky a povzbudit zájemce o podobné akce.

Na počátku naší akce byla touha pořádně si zalyžovat a nebýt závislími na podmínkách našich hor. Nemuset se bát o pěkné počasí, zda sníh bude, nebo ne, zda u vleků budou fronty krátké, nebo dlouhé, o to, zda svah bude upravený kvalitně, nebo všude budou ledové muldy atd. Prostě jsme se chtěli vyhnout tomu všemu, co tak dobře znají čeští lyžaři – za poměrně mnoho peněz málo lyžování.

Spolu se svými přáteli jsem při studiu v rakouském Innsbrucku poněkud okoukl tamní situaci, a tak při hledání vhodného místa padla volba na Seefeld u Innsbrucku. Podařilo se mi sehnat faru, poprvé ve vesničce Reith u Seefeldu, další roky opodal v Leutaschi.

Fara v Leutaschi

Příjezd a ubytování

Letos se nás tam sešlo, nebo spíše sjelo třicet šest. Vyrázili jsme v sobotu před polednem sedmi osobními vozy a P. Jan měl velké devítimístné auto. Naše karavana se ale brzy roztrhala, podle individuálních potřeb a schopností řidičů. Po sedmihodinové jízdě jsme se všichni šťastně setkali u fary a nastěhovali se. Ubytování není právě luxus, žádné soukromé apartmá. Na faře jsou dva pokoje po desíti lůžkách, jeden sedmi-lůžkový a několik menších pokojů, společná jídelna, kuchyně, několik toalet a sprchy. Vaření jsme si rozdělili do několika skupin, abychom se v kuchyni mohli vůbec vystřídat. Jakmile jsme se ubytovali, nastal nejdůležitější okamžik večera, pro nás Čechy poněkud komický a nezvyklý, ale pro místní poměry zcela nutný: připravit třídění odpa-

du. Na to se tady velmi dbá. Nad odpadkovými koši visí výhružná cedule: Odpad nutno třídít, při nedodržení bude příslušný poplatek po vás vymáhán soudně!!!

Takže v rámci dobrých sousedských vztahů jsme pečlivě třídili. Jeden rok před tím jsme to zanedbali, a tak jsme si jedno odpoledne zahráli na popeláře. Tuto společenskou hru vřele doporučuji; hrál jsem ji jen jednou a musím říct, že výrazně zlepšuje vztah k likvidování odpadků i k úklidovým pracem. Tato zkušenost mi stačí až do konce života a myslím, že i ostatním účastníkům. Pak jsme už jen hupsli do postele a slastně usnuli. Po 800 km řízení jsem usínal s hučením motoru v uších a podvědomě jsem stále držel volant. Do rána to ale v pohodě přešlo.

Umění odpočívat, bavit se i pracovat

Každé ráno jsme vstávali nejpozději v 7 hodin, služba připravila čaj, všichni rychle posnídali a po osmé jsme už byli v automobilech na cestě ke sjezdovkám. Komu se totiž nechce ráno vstávat, už si prakticky nezalyžuje. Nejlepší sních bývá hned po ránu, kdy je vzorně upraven; s přibývajícím slunečním svitem však obvykle postupně měkne a vyjezdí se do hromad. Proto jsme lyžovali většinou pouze od 9:00 do 13:00, vleký byly levnější (půldenní permanentka) a odpoledne se dalo ještě podniknout něco jiného. Navštívili jsme Seefeld s poutním kostelem, ve kterém se ve středověku udal eucharistický zázrak, podívali se do obchodů, zaplavali jsme si v olympijském bazénu, někteří vyra-

zili na běžky, slavili jsme společně mši svatou, pobavili se o tom, jak žijeme a co se děje, nebo uvařili něco lepšího než polévku ze sáčku (doporučuji pečené kuře s hranolky, nebo cokoli, na co si troufnete a na co budete mít chuť), dali si sprchu a v poklidu pojedli. Večer jsme pak ještě chvíli poseděli, povídali si, domluvil se plán na další den – kam půjdeme lyžovat a vybral jsem peníze na permanentky (byl jsem pověřen správou financí). Když jsem to vše spočítal, tak už se mi pořádně zavíraly oči; zbývalo jen udělat hygienu (tu jsem občas trochu ošidil – špína prý postupem času opadává) a pomodlil se (modlitba se šidit nemá, a vlastně ani nedá), a pak hup do spacáku. Bývali jsme všichni tak

Jeho pevným úmyslem bylo zůstat v Jeruzalémě a navštívit ona svatá místa. A mimo tento úmysl měl i předsevzetí pomáhat duším. K tomuto účelu měl u sebe doporučující dopisy pro kvardiána. Ty mu dal a řekl mu o svém úmyslu zůstat zde pro svou zbožnost, ne však druhou část o tom, že chce být prospěšný duším; neboť toto nepověděl nikomu, zatímco o první části mluvil veřejně mnohokrát. Kvardián mu řekl, že neví, jak by bylo možné, aby zůstal, neboť dům se nachází ve velké nouzi, nestačí ani k zajištění obživy pro mnichy; z tohoto důvodu se rozhodl, že některé z nich pošle s poutníky zpět. Poutník odpověděl, že od domu nechce nic, jen že by občas přišel ke zpovědi, aby jej někdo vyzpovídal. Na to mu kvardián řekl, že takto by to snad šlo; musí však počkat, až přijde provinciál – myslím, že byl superiorem řádu v oné oblasti – který byl v Betlémě.

- 46 Tímto slibem poutník nabyl jistoty a začal psát dopisy duchovním osobám do Barcelony. Právě když dokončil jeden dopis a druhý právě psal, jeden den před odjezdem poutníků, přišel mu vzkaz od provinciála a od kvardiána, že provinciál už přijel. A provinciál mu řekl milými slovy, že se dozvěděl o jeho dobrých úmyslech zůstat ve svatých městech; a že také o této věci důkladně uvažoval; a podle zkušeností, které má s ostatními, soudí, že to není proveditelné. Neboť mnozí měli tuto touhu, mnozí byli zajatí a mnozí zemřeli, a pak bylo na řádu, aby vykoupil zajaté na svobodu. Proto by se měl připravit, že odjede příští den s poutníky. Poutník na to odpověděl, že se pevně drží svého úmyslu a že je odhodlán neupustit za žádnou cenu od jeho provedení. A dal zdvořile na srozuměnou: i kdyby to provinciálovi nepřipadalo dobré – pokud se nejedná o něco, co by jej zavazovalo pod hříchem – nemůže jej nějaký strach odradit od jeho úmyslu. Na to řekl provinciál, že má plnou moc od Apoštolského stolce buď zde někoho ponechat, nebo poslat pryč, a když by se mu to zdálo dobré, i exkomunikovat toho, kdo by jej nechtěl poslechnout; a že v tomto případě soudí, že zde nesmí zůstat, atd.
- 47 A když mu chtěl ukázat bulu, na jejímž základě je možná exkomunikace, řekl poutník, že není nutné, aby ji viděl; že věří jejich Důstojnostem; a protože s pravomocemi, které mají, došli k takovému úsudku, bude jich poslušen. A když se to skončilo a on se odtud vracel, popadla jej velká touha, aby ještě jednou před svým odchodem navštívil Olivovou horu, když už nebylo vůlí našeho Pána, aby na oněch svatých místech zůstal. Na Olivové hoře je kámen, z něhož náš Pán vystoupil na nebesa, a ještě nyní je možno vidět otisky jeho šlépějí. A právě to chtěl ještě jednou vidět. A tak se odloučil od ostatních, aniž by jim co řekl nebo si vzal průvodce – neboť ti, kteří chodili bez Turků jako průvodců, se vystavovali velkému nebezpečí – a odebral se sám na Olivovou horu. A stráže jej nechtěly vpustit. Dal jim nůž z psacího náčiní, který měl u sebe. A poté, co zde s velkou útechou vykonal modlitbu, popadla jej touha jít do Betfage; a když zde byl, zase si vzpomněl, že se na Olivové hoře dobře nepodíval, kterým směrem byla pravá či levá šlépěj; a vrátil se zpět a dal strážím, domnívám se, nůžky, aby jej nechali vstoupit.

48 Když se v klášteře dozvěděli, že vyrazil sám bez průvodce, podnikli mnichové opatření, aby jej našli. A když scházel z Olivové hory, potkal jednoho opásaného křesťana⁵³, který sloužil v klášteře a jenž ukazoval s velkou holí a se zjevně velkým rozčilením, že ho chce ztlouci. Když k němu poutník přišel, popadl jej služebník za rameno. Ale on se nechal klidně odvést. Přece jej však tento dobrý muž nechtěl pustit. A když kráčel po této cestě v sevření opásaného křesťana, měl velkou útěchu od našeho Pána. Zdálo se mu, že nad sebou stále vidí Krista. A toto stále přetrvávalo v hojné míře, dokud se nedostal do kláštera.

V. Návrat do Barcelony

49 Příští den se vydali na cestu a vrátili se na Kypr, kde se poutníci rozdělili na různé lodě. V přístavu byly tři nebo čtyři lodě do Benátek: jedna turecká a další byla velmi malá loď a třetí byl velmi mocný a bohatý koráb jednoho Benátčana. Někteří poutníci prosili patrona⁵⁴ této lodě, zda by mohl vzít poutníka s sebou. Když se však dozvěděl, že poutník nemá žádné peníze, nechtěl, ačkoliv jej mnozí prosili tím, že jej chválili, atd. A patron odpověděl: „Kdyby byl svátec, mohl by se přeplavit, jako to udělal svatý Jakub, nebo něco podobného.“ Stejní žadatelé toho však velmi snadno dosáhli od patrona malé lodě.

Vyrazili jednoho dne ráno s příznivým větrem. Odpoledne je přepadla bouře, takže málem ztroskotali. Velký koráb se potopil už v blízkosti ostrova Kypru, jen lidé se zachránili. Při této nepohodě se potopila i turecká loď a všichni lidé na ní. Malá loď měla co dělat, aby obstála, a nakonec se jí podařilo dosáhnout země u Puly⁵⁵. To vše během perné zimy. Panovaly velké mrazy a sněžilo. Poutník na sobě neměl žádné jiné šaty než kalhoty z hrubé látky až po kolena, bosé nohy obuté do bot, vestu z černého plátna s mnoha děrami, přehozenou přes záda, a krátkou, obnošenou pelerínu.

50 Do Benátek přišli v polovině ledna roku 1524. Od vyplutí z Kypru strávil na moři celý listopad, prosinec a to, co zbývalo z ledna. V Benátkách jej našel jeden z oněch dvou lidí, kteří jej přijali do svého domu, než se vydal do Jeruzaléma, a dal mu jako almužnu patnáct nebo šestnáct giuglii⁵⁶ a kus plátna; několikrát jej přeložil a dal si ho kvůli velkému chladu na břicho.

⁵³ Tak byli nazýváni syrští křesťané sloužící v klášteře. Muslimové požadovali od 9. stol. od tamějších křesťanů, aby kvůli rozlišení nosili tmavý opasek.

⁵⁴ Zřejmě zároveň pán lodí a její kapitán.

⁵⁵ Snad město Pula v Istrii či jeho okolí.

⁵⁶ Mince pojmenovaná po papeži Juliu II. („julier“) s hodnotou desetiny dukátu.

Od té doby, co poutník poznal, že Boží vůlí bylo, aby nebyl v Jeruzalémě, neustále pro sebe uvažoval: co dělat? Ke konci se spíše klonil k tomu, že bude nějaký čas studovat, aby mohl pomáhat duším. A rozhodl se jít do Barcelony.

A tak se vybral z Benátek do Janova. Když byl jednoho dne v hlavním chrámu ve Ferrare a konal svou pobožnost, poprosil jej jeden chudý o almužnu. Dal mu jeden marchetto, což je asi pět nebo šest čtvrtníků (quattrini). A po něm přišel další a dal mu další minci, kterou měl, o něco větší. A třetímu dal, protože měl ještě juliány, také jeden. A když chudí viděli, že dával almužny, shlukli se kolem, a tak se vydal ze všeho, co u sebe měl. Nakonec přišli mnozí chudí ještě jednou poprosit o almužnu. Odvětil, aby mu prominuli, že už u sebe nic víc nemá.

51 A tak se vydal z Ferrary do Janova. Na cestě potkal několik španělských vojáků, kteří se o něj tu noc dobře postarali. Velmi se zhrozili, jak poutník podnikal své cestování; neboť se muselo jít téměř středem mezi oběma vojsky, Francouzi i Císařskými⁵⁷, a prosili ho, aby opustil císařskou silnici a šel jinou, bezpečnější cestou, kterou mu ukázali. Nedbal však jejich rady. A jak šel dále svou přímou cestou, narazil na vypálenou a zničenou vesnici; a tak až do večera nenašel nikoho, kdo by mu dal něco k jídlu.

Ale když se už slunce klonilo k západu, přišel k jedné vesnici obehnané zdí; a hned jej zadržely stráže: mysleli si, že je nějaký špión. Zavedli jej do jedné boudy nedaleko brány a začali se jej vyptávat tak, jak se to dělá, když je někdo podezřelý. Na všechny otázky odpověděl, že nic neví. A svlékli jej a prohlédali jej včetně bot a všech částí těla, aby zjistili, zda u sebe nemá nějaký dopis. Protože se žádným způsobem nemohli něco dozvědět, vzali jej k vrchnímu veliteli: ten už ho naučí mluvit. A když řekl, že by ho měli předvést oblečeného v jeho peleríně, nechtěli mu ji dát a vzali jej pouze v jeho kalhotách a vestě, o nichž už byla řeč.

52 Během cesty se poutníkovi jakoby zpřítomnilo, když odváděli Krista, i když to nebylo vidění jako ostatní. A vedli jej třemi velkými ulicemi. Šel beze smutku, spíše s radostí a spokojeností.

Měl ve zvyku, každého, ať už to byl kdokoliv, oslovovat „ty“, neboť ve své zbožnosti měl za to, že i Kristus a apoštolové se takto oslovovali. A když tak

⁵⁷ Poté, co se Kastilii podařilo získat zpět svá území ztracená při bitvě u Pamplony, přesunuly se válečné střety do Itálie. Zde vedl francouzský král František I. válku proti Karlovi V. o vévodství milánské. Inigo uskutečnil tuto cestu v únoru 1524. Rok nato se tato válka rozhodla v bitvě u Pavie. Francouzský král byl zajat a dopraven do Madridu, odkud se mohl osvobodit pouze smlouvou z Madridu r. 1526. V roce 1527 válku znovu zahájil ve spojení s papežem Klementem VII.

šel ulicemi, napadla ho představa, že by bylo dobré v této nebezpečné situaci od tohoto oslovení upustit a nazývat velitele „pane“, a to kvůli strachu před mučením, které by mu hrozilo, atd. Ale když poznal, že to bylo pokušení, řekl si: „Aha, tak je to; nebudu mu říkat ani ‚pane‘, ani mu neprokáži žádnou pocu, ani před ním nesmeknu.“

- 53 Přešli k paláci velitele a nechali jej v jednom pokoji dole. Zanedlouho nato s ním mluvil velitel. Aniž by poutník použil nějakou formu zdvořilosti, odpovídal několika slovy, se značným odstupem mezi oběma. A velitel jej pokládal za pomateného a řekl těm, kteří ho přivedli: „Tento muž nemá rozum; dejte mu, co je jeho, a vyhodte ho ven.“ Když vyšel z budovy, potkal hned jednoho Španěla, který tam bydlel; vzal jej s sebou domů a dal mu poprvé něco k jídlu a všechno potřebné pro onu noc.

Ráno se vypravil dále a putoval až do půlnoci, když ho dva vojáci, kteří byli na jedné věži, uviděli a slezli, aby jej zadrželi. Když ho přivedli k veliteli, který byl Francouz, zeptal se ho velitel mezi jinými věcmi, z kterého kraje pochází; a když slyšel, že je z Guipúzcoa, řekl mu: „Já jsem z blízkého okolí“ – asi kousek od Bayonne. A potom řekl: „Zaveďte jej pryč, dejte mu najíst a dobře se o něj postarejte.“

Na této cestě z Ferrary do Janova zažil mnoho jiných nedůležitých věcí; a nakonec došel do Janova. Zde ho poznal jeden muž z Vizcaya, který se jmenoval Portundo, který s ním jednou kdysi mluvil, když sloužil na dvoře Katolického krále. Ten mu opatřil místo na lodi, která plula do Barcelony. Této lodi hrozilo velké nebezpečí, že bude zajata od Andrea Dorii⁵⁸, který se ji snažil ukořistit; neboť tehdy byl u Francouzů.

VI. Barcelona a Alcalá

- 54 Když přišel do Barcelony, zmínil se Isabelle Roserové⁵⁹ o svém úmyslu studovat, a také magistrovi Ardévolovi, který vyučoval gramatiku. Oběma se to zdálo velmi dobré; a magistr se nabídl, že jej bude vyučovat zdarma, a paní Isabela, že mu bude dávat nutnou obživu.

⁵⁸ Admirál Andrea Doria z Janova přešel v r. 1522 na stranu francouzského krále. Později byl ve službách papeže Klementa VII. a pak se přidal ke Karlu V. a ke Španělům.

⁵⁹ Inigo poznal Isabelu Roserovou už při svém pobytu v Barceloně před cestou do Jeruzaléma. Podporovala jej během celého studia, v r. 1543 přišla se dvěma společnicemi do Říma a žádala od papeže r. 1545 povolení složit sliby Tovaryšstva Ježíšova. Rok nato Ignác dosáhl zrušení těchto slibů a Tovaryšstvo už dále ženy nepřijímalo. Sděluje jí l. září 1546: „Zdálo se mi k větší slávě Boží, abych se zbavil této starosti a oddělil se od ní, abych Vás měl jako duchovní deuru v poslušnosti, spíše jako dobrou a zbožnou matku, kterou jste mi již byla po dlouhý čas k větší slávě Boží našeho Pána.“ Isabela se vrátila r. 1547 zpět do Barcelony a stala se františkánkou.

Poutník měl v Manrese jednoho mnicha – tuším od sv. Bernarda – velmi duchovního muže a chtěl u něj být, aby se mohl učit a bez rušení se věnovat duchovním věcem a nadto pomáhat duším. A tak odpověděl, že tuto nabídku přijme, pokud v Manrese nenajde příležitost, v níž doufal. Ale když tam přišel, zjistil, že mnich mezitím zemřel. A tak se vrátil zpět do Barcelony a začal s velkou pilí studovat.

Ale jedna věc mu velmi bránila, a totiž, že když se začal učit nazpaměť, jak je tomu ze začátku gramatiky nutné, přicházely mu na mysl mnohé duchovní vhledy a mnohá zakoušení, a to v takové míře, že se nemohl z paměti ničemu naučit, a nemohl tato pokušení odvrhnout, ať už jim sebevíc odporoval.

- 55 A tak si pro sebe řekl, když o tom mnohokrát uvažoval: „Ani jednou, když se ubírám k modlitbě nebo jsem na mši, na mne tyto vtíravé myšlenky nepřijdou.“ A postupně dospěl k poznání, že to je pokušení. Poté, co se modlil, odebral se ke Svaté Marii mořské⁶⁰, k domu učitele; poprosil jej, aby jej v kostele chvílku vyslechl. Tak se posadili a on mu věrně vylíčil všechno, co se odehrávalo v jeho duši, a jak malý pokrok z tohoto důvodu prozatím učinil. Ale že dává zmíněnému učiteli slib, v němž říká: „Slibuji vám, že v těchto dvou letech nikdy nevynechám vaše hodiny, pokud v Barceloně najdu chléb a vodu, abych měl svou obživu.“ A protože složil tento slib s velkou účinností, neměl už nikdy více tato pokušení.

Bolesti žaludku, které jej přepadly v Manrese a kvůli nimž nosil boty, jej opustily a dařilo se mu s žaludkem dobře, od té doby, co se vrátil z Jeruzaléma. A z tohoto důvodu jej napadlo, když už studoval v Barceloně, aby se vrátil k předešlým kajícím cvičením. A tak si začal dělat v podrážce bot díru. Postupně se rozšířila, takže když přišla zima, chodil už jen se svrškem boty.

- 56 Když za dva roky studia skončila a řeklo se mu, že v nich udělal velký pokrok, sdělil mu jeho učitel, že už by mohl navštěvovat přednášky z filosofie a že by měl jít do Alcalá⁶¹. Nechal se však ještě přezkoušet od jednoho doktora teologie, který mu poradil totéž.

A tak se vydal sám do Alcalá, i když už tehdy, jak se mi zdá, měl několik společníků.

⁶⁰ Velký gotický kostel v blízkosti přístavu.

⁶¹ Univerzita v Alcalá de Henares ležící nedaleko Madridu, byla založena pozdějším kardinálem Franciscem Jiménezem de Cisneros r. 1498 a byla otevřena r. 1508. Vyučování se konalo stejně jako v Paříži nebo v Salamance v samostatných kolejích. V Ignácově době zde bylo asi dva tisíce studentů.

Když dorazil do Alcaly, začal žebrať a žít z almužen. A potom, když tímto způsobem žil asi deset nebo dvanáct dní, zastavil se u něj jeden klerik a jeho kamarádi a začali se mu vysmívat, když jej viděli prosit o almužny. Říkali mu hanlivá slova, jak měli ve zvyku lát žebrákům, kteří žebrají, ačkoliv jsou zdraví. Právě tehdy šel okolo člověk, který měl na starosti špitál v Antezaně. Rozhněval se nad tím, zavolal jej a vzal jej sebou do špitálu, kde mu dal pokoj a všechno potřebné.

- 57 V Alcalé studoval téměř jeden a půl roku. Když přišel roku 1524 v postní době do Barcelony, kde dva roky studoval, přišel roku 1526 do Alcaly a studoval logiku od Sota, fysiku od Alberta a mistra Sentencií⁶². A když byl v Alcalé, vycvičil se v dávání duchovních cvičení a v podávání křesťanské nauky; tím vznikla bázeň k úctě Boží. A bylo dost lidí, kteří získali hlubší poznání a prožitek duchovních věcí. A jiní měli různá pokušení, jako jedna žena, která když se chtěla bičovat, to nemohla učinit, jako kdyby jí někdo držel ruku, a podobné věci, které v lidu vzbuzovaly obdiv, především kvůli velkému shluku, který se seběhl všude, kde vysvětloval nauku.

Musím si vzpomenout na bázeň, kterou jsem jedné noci prožil⁶³.

Jakmile přišel do Alcaly, poznal Dona Diega de Eguía⁶⁴, který pobýval v domě svého bratra, který měl v Alcalé tiskárnu a byl hojně zaopatřen. A tak mu pomáhal s almužnami pro zaopatřování chudých a také měl ve svém domě tři poutníkovy druhy. Když k němu jednou přišel požádat o almužnu pro nějaké chudáky, řekl Don Diego, že nemá žádné peníze. Ale otevřel mu jednu truhlici, v níž měl různé věci, a dal mu přehozy přes lůžko různých barev, nějaké svícny a jiné podobné věci. To vše, zabalené do deky, vzal poutník na ramena a šel pomoci chudým.

⁶² V prvním případě se zřejmě jednalo o přednáškovou verzi *Summuale* od Dominga de Sota (1495–1560), zabývající se logikou. Dalšími díly byly *Questiones super octo libros Physicorum* (komentář k Aristotelově přírodní filosofii) od Alberta ze Sachsenu (asi 1316–1390) a *Sententium libri quattuor* (pojednání o scholastické teologii) od Petra Lombarda (asi 1095–1160). Posledně jmenované pojednání se používalo jako učebnice až do 16. století.

⁶³ Zdá se, že se jedná o epizodu podávanou Ignácovým sekretářem Polancem: „Protože bydlel v části domu, kterou sužovali zlí duchové, jednou jej vzbudil noční výkřik. Protože si z toho nic nedělal a soudil, že se člověk takovým věcem nemá poddávat, poručil se Bohu a začal v srdci i nahlas vyzývat zlé duchy: Jestliže u Boha dosáhli nějaké moci proti němu, nechť ji tedy vykonají; v každém případě rád vytrpí to, co se líbí Bohu; ale nad to, co jim povolil Bůh, už nemohou nic. A tato pevnost srdce a neochvějná víra a spoléhání se na Boha jej tehdy osvobodila nejen od strachu z démonů, ale později ho také s Boží pomocí učinila zcela neschopným vyděsit se při podobných nočních děsech.“

⁶⁴ Diego de Eguía vstoupil jako kněz r. 1541 do Tovaryšstva Ježíšova a byl dlouhou dobu Ignácovým zpovědníkem.

- 58 Jak už bylo dříve řečeno, bylo v tomto kraji velké pozdvižení kvůli věcem, které se staly v Alcalé, a jeden mluvil tak a jiný onak. A věc se dostala až do Toleda k inkvizitorům. Ti přišli do Alcaly a poutníkův hostitel jej před nimi varoval. Řeklo se mu, že jdou po takřečených „kabátnících“ – jinak tuším „alumbrados“⁶⁵ – a měli mezi nimi uspořádat nějaký pogrom. A současně hned začali vyšetřovat jeho život a začali proti němu proces; a ke konci se vrátili zpět do Toleda, aniž by jej volali, i když vlastně přišli z tohoto jediného důvodu. Proces přenechali vikáři jménem Figueroa, který je nyní u císaře. Ten je⁶⁶ za několik dní zavolal a řekl jim, že inkvizitoři zahájili proti nim vyšetřování a proces a že se v jejich životě či nauce neobjevil a nenašel žádný omyl, a proto mohou bez překážek dělat to, co dělali předtím. Protože však nejsou žádnými řeholníky, nevypadá dobře, pokud chodí všichni oděni stejným způsobem; bylo by dobré, a on jim to přikazuje – a ukázal na poutníka a Arteagu – aby si svůj oděv obarvili na černo a druzí dva, Calixto a Cáceres, zase na světle hnědo; a Juanico, což byl francouzský chlapec, měl zůstat tak, jak byl.

- 59 Poutník řekl, že udělají, co se jim přikázalo. „Ale nevím,“ řekl, „jaký užitek přinesou tato šetření. Jednomu kněz nechtěl dát svátost, protože se zpovídá každých osm dní; i mně dělala potíže. Chceme vědět, zda se u nás našla nějaká hereze.“ „Ne,“ řekl Figueroa, „protože kdyby se u vás nějaká našla, byli byste upáleni.“ „I vás by upálili,“ řekl poutník, „pokud by u vás našli herezi.“ Obarvili si své šaty, jak se jim přikázalo. Asi patnáct nebo dvacet dní nato prosil Figueroa poutníka, aby nosil boty, že bez nich nemá chodit. On tak klidně učinil stejně jako v jiných věcech tohoto druhu, které se mu přikázaly.

Po čtyřech měsících tentýž Figueroa obnovil jejich vyšetřování a mimo obvyklých důvodů zde byla – myslím – domněnka, že jedna vdaná a výše postavená žena prokazovala poutníkovi zvláštní úctu. Aby ji nikdo nespátril, přicházela zahalena závojem, jak tomu bylo v Alcalé zvykem, a to za časného rána ke špitálu. A při vstupu odložila pokrývku a šla do poutníkovy pokoje. Ale ani tentokrát jí nic neučinili; ani po dokončení procesu si ji nezavolali, ani se jí na nic neptali.

- 60 Za další čtyři měsíce, když už pobýval v nějakém obydlí mimo nemocnici, přišel jednoho dne k jeho dveřím soudní zřízenec, zavolal jej a řekl: „Pojďte

⁶⁵ Španělské hnutí *alumbrados* nebo iluminátů, které se začalo šířit na začátku 16. stol., učilo spíše pasivnímu způsobu modlitby v očekávání zvláštních Božích vnuknutí; částečně vzniklo i pojetí, že dokonalejší jsou údajně neschopní hříchu a stojí nad Písmem, církevní naukou a institucemi. Krátce před Ignácovým příchodem do Alcaly vydal inkviziční úřad v Toledu odsouzení 45 článků jejich učení.

⁶⁶ Tj. Iñiga a jeho druhy, jimiž byli Calixto de Sa, Lope de Cáceres, Juan de Arteaga a chlapec Jean Reynalde, zvaný Juanico.

se mnou na chvíli," a nechal jej ve vězení a řekl mu: „Odsud nevycházejte, dokud vám nebude řečeno jinak.“ To bylo v létě. Nebyl přísně strážěn, takže za ním přišli mnozí na návštěvu.⁶⁷

Ma⁶⁸ byl jedním z nich; a byl zpovědníkem.

A dělal totéž co na svobodě: vyučoval nauce a dával cvičení. Nikdy si nechtěl vzít advokáta nebo prokurátora, ačkoliv se mnozí nabízeli. Zvláště si vzpomíná na Doñu Teresu de Cardenas, která k němu poslala návštěvu a několikrát mu nabídla, že jej odsud dostane. Ale nic nepřijal a vždy říkal: „Ten, kvůli jehož lásce jsem se sem dostal, mne odsud vyvede, jestliže mu tím bude poslouženo.“

- 61 Ve vězení byl sedmáct dní, aniž by ho někdo vyslyšel nebo se dozvěděl důvod. Ke konci přišel do vězení Figueroa a při výslechu se ptal na mnohé věci; dokonce se ptal, jestli dodržuje sabat⁶⁹. A zda zná dvě určité ženy; byly to matka a dcera. K tomu řekl: „Ano.“ A zda věděl o jejich útěku, dříve než utekly. A on řekl: „Ne,“ pod přísahou, která mu byla uložena. A potom mu položil vikář radostně ruku na rameno a řekl: „To byl důvod, proč jste se tady ocitl.“ Mezi mnoha osobami, které poutníka následovaly, byla i matka a dcera, obě vdovy a dcera velmi mladá a velmi pěkná; a pronikly hluboko do duchovních věcí, především dcera. Tak mnoho, že ačkoliv byly urozeného původu, vydaly se pěšky k Veronice z Jaénu⁷⁰ – nevím, zda po žebrotě – a samy. A to způsobilo v Alcalé hodně pozdvižení. A dr. Ciruelo, který je trochu měl pod svou ochranou, si myslel, že je uvězněný svedl, a proto jej nechal vsadit do vězení. Když vězeň viděl, co vikář řekl, pravil mu: „Chcete, abych o této věci mluvil o něco déle?“ Řekl: „Ano.“ „Pak byste měl vědět,“ řekl uvězněný, „že mne obě tyto ženy mnohokrát obtěžovaly s tím, že chtějí táhnout celým světem, aby sloužily chudým v tom či onom špitále.“

⁶⁷ V životopisu D. Bartoli, *Della vita e dell' Instituto di S. Ignatio* (Řím 1659), se praví: „Mezi těmi, kteří přicházeli, aby jej slyšeli, byl nějaký Jorge Naveros, v té době první lektor pro Písmo svaté v Alcalé, vysoce ceněný muž pro svůj úsudek a svou křesťanskou zbožnost. Tento zůstával, když jej slyšel, tak zaujat a nadšen, že aniž to pozoroval, promeškal hodinu přednášek. Když pak ve spěchu běžel na univerzitu a potkal studenty čekající na něj ve dvoře, měl tvář člověka, který byl téměř bez sebe úžasem, zvolal: „Viděl jsem Pavla v okovech.““

⁶⁸ Mínen je asi Manual Miona, který byl v Alcalé i později v Paříži Ignácovým zpovědníkem.

⁶⁹ Myslí se tím, zda rozšiřuje židovské zvyky. Polanco zaznamenal Ignácovu odpověď: „O sobotách doporučuji zvláštní úctu k nejsvětější Panně; jiné sobotní observance neznám a v mé vlasti ani žádní židé nebývali.“ Později se Ignác jednou vyjádřil, že by si považoval jako zvláštní milost našeho Pána, pokud by byl židovského původu, protože by to znamenalo tělesné přibuzenství s Kristem a Marií.

⁷⁰ V Jaénu byla stejně jako v Římě uctívána jako relikvie Veroničina rouška.

unaveni, že nás nic nerušilo. Dvakrát jsme také jeli na ledovec – jednou do Stubeitalu a podruhé do Pitztal. Vstávalo se už v šest hodin, abychom se i tam dostali brzo – je to od fary asi 80 km. Moc se nám nechtělo, ale každá zábava něco stojí, i lyžování.

Dny letěly jako voda – ti, které jsme zpočátku dobře neznali, se postupně začleňovali a tak se z nás stávala celkem „fajn parta“. Jen ten počet byl nepříjemný, skoro čtyřicet lidí, což je na hlubší kontakty někdy až moc. Moc se mi líbilo že P. Jan stíhal při všech svých povinnostech – řidič auta, kuchař, pravidelný celebrant mše sv. a zdroj duchovních impulsů – i promluvit s každým účastníkem, najít fajn slovo, někdy pouze pohled, nebo vtip, nebo i legračně kousavou poznámku, která

P. Jan Blecha SJ

nezabolela, ale vyburcovala ze zažitého stereotypu a probudila trochu k životu a jež okořeňovala naše spolužití.

Odjezd

Po týdnu, v pátek, jsme se začali pomalu rozjíždět. Většina musela odjet dřív, než jsme plánovali, a tak pěkný týden končil. Nevýhodou (maminky by asi řekly výhodou) tohoto pobytu je, že si musíme po sobě pořádně uklidit – každý dostal kbelík nebo hadr a už se šlo na to – toalety, sprchy, kuchyně,

chodby, jídelna, ložnice. Po dvou hodinách práce se vše blýskalo (alespoň doufám) znamenitou čistotou. Před odjezdem jsme udělali společné foto, a teprve pak vyrazily první vozy k dlouhé cestě domů. Při pohledu na mizející auta jsem si ale říkal, kde jsme vlastně doma? V Leutashi se nám tak líbilo, že bychom tam mohli snad zůstat na celý život. Já jsem odjížděl až v sobotu ráno a jak už bývá dobrým zvykem, opět mi přestalo fungovat auto. (Ze čtyř pobytů jsem tady musel třikrát s autem do servisu.) Po překonání prvních potíží se mi podařilo sehnat i místního mechanika, který závadu za „mírný poplatek“ odstranil. Motor naskočil už bez problémů, a tak jsme se i my mohli vydat v časných sobotních odpoledních hodinách na cestu. Loučili jsme se slovy

Účastníci

„Dá-li Bůh, tak příští rok opět zde na shledanou“. Cesta proběhla klidně, a tak jsme byli večer v Brně.

Kolik nás tento pobyt stál? Tak zní asi starostlivá otázka mnoha rodičů. Ne-

vím to zcela přesně do posledního centu, ale zhruba utratil každý účastník asi 180 euro. (Zahrnuty jsou pobyt, cesta a náklady na lyžování.)

Duchovní rozměr pobytu

Tento duchovně-sportovní pobyt na horách není žádná zbožná akce. Skoro by se dalo říct, že o Bohu tam za celý den nepadne ani slovo. Přesto se odvážím tvrdit, že většině účastníků nešlo pouze o sport. Byli jsme tam proto, abychom se setkali jako lidé, abychom společně jedli, společně se bavili, společně pracovali, společně se modlili, prostě a jednoduše společně žili. Trochu jako učedníci s Ježíšem. Takovému setkání se stává nejpřesvědčivějším

kázáním, nemusí ani padnout mnoho slov. Každá přetvářka a maska brzo spadne z obličeje a každý se ukáže, jaký skutečně je – jaký jsem, kde mám své slabé i silné stránky. A pokud ostatní vidí, že přes mé slabosti mi nejde pouze o můj vlastní prospěch, že jsem ochoten

se rozdělit, někdy skoro i o to poslední, o svůj čas, práci, námahu..., tak vzniká přátelství, které má nedozírnou cenu a přivádí nás bezprostředně do Boží blízkosti. Takovýto kolektiv pak pomáhá tomu, kdo chce přemoci sebe sama, kdo se chce změnit a hledá nové postoje i hodnoty. Takovýto pobyt není suchou, mnohokrát opakovanou teorií, ale láskou žitou v praxi, za nejrůznějších stresových situací. Takto hláсанé evangelium

přestává být planým, ale stává se cestou do života... Za tuto zkušenost děkuji všem účastníkům, spoluorganizátorovi Janu Blechovi SJ, i spolubratřím, zvláště Petru Prádkovi SJ, kteří mi umožnili tímto způsobem prožít setkání s Kristem i svou účastí o něm svědčit.

Věřím, že každý účastník našeho pobytu byl spokojen. Všechny tímto pozdravuji a těším se na shledání na Seefeldu v příštím roce. A co přát vám, čtenářům? Snad jen, abyste se mohli příští rok přidat k nám, a pokud ne, abyste prožili se svými přáteli něco podobně krásného a obohacujícího.

At' žije Seefeld 2003!

POUŤ DO COMPOSTELY

cesta dvou českých jezuitů

Pavel Filka SJ, František Hylmar SJ

Santiago de Compostela, malé městečko v severozápadním Španělsku, patřílo po tisíc let k významným fenoménům západní civilizace. Desetitisíce lidí všech vrstev a stavů putovalo ke hrobu sv. Jakuba apoštola. Této poutě se účastnili i mnozí lidé z našich zemí. V posledních desetiletích však pro nás byla prakticky nedostupná, a tak upadla do zapomnění. V místech svého studia – Španělsko a Francie – se Tomáš Pavlů a František Hylmar setkali s touto tradicí a rozhodli se vydat po starobylé poutnické cestě, setkat se se španělskou přírodou, s novými lidmi, a konečně i sami se sebou a s Bohem.

Historie

Kolem hrobu sv. Jakuba, poutní cesty i vlastních poutníků se v průběhu dějin vytvořila řada legend. Vyprávějí nejen o nevšedních událostech a zázracích, ale i o obyčejných, veselých nebo smutných příbězích.

Jak se sv. Jakub do Španělska dostal (popraven byl Herodem Agrippou v Jeruzalémě roku 44 n. l.), se vlastně neví. První zprávy o jeho pobytu na Pyrenejském poloostrově se objevují až v 6. století, kdy se každá

starší než kontakt s islámem. Vlastní hrob sv. Jakuba byl objeven teprve v 9. století a církví i křesťanskými vládci překvapivě brzy uznán za pravý.

tehdejší křesťanská země snažila „objevit“ nějakého „svého“ starobylého mučedníka nebo svatého. Často se tvrdí, že sv. Jakuba si ve Španělsku vymysleli křesťané, aby jeho pomocí bojovali proti muslimům. Islámská invaze však zasáhla Španělsko až o 200 let později. Svatojakubská legenda je tedy mnohem

však odvádět vyšší daně než muslimští Arabové a islamizovaní Španělé. Státní úřady se většinou zastávaly muslimů, a tak jinověrci měli málokdy možnost se dovolat spravedlnosti. Muslimové s sebou přinesli i svou kulturu, ve které se odráželo dědictví starého Řecka. V tomto střetu dvou civilizací se začala věda,

umění i kultura prudce rozvíjet a dostala se na tehdejší světovou úroveň, a tak i křesťané odcházeli studovat do muslimských škol. V tomto poměrně tolerantním Španělsku, na rozdíl od jiných oblastí islámu, přežívaly myšlenky Aristotela, Platona... a zachovaly se celé svazky antických spisů. Odtud se pak zpětně šířily do zbytku Evropy, kde se při stěhování národů vytratily a poničily.

V severním Španělsku se však mezitím situace změnila. Hrob sv. Jakuba začali navštěvovat první poutníci a s přibývajícím množstvím poutí se začaly stavět noclehárny a vznikaly pravidelné trasy cest. Poutnické nadšení neustále sílilo, až zachvátilo celou tehdejší západní Evropu. Tento zájem o kdysi bezvýznamnou část kontinentu sjednotil křesťany duchovně, pomohl země ekonomicky a poutníci, kteří nemohli, nebo nechtěli z různých důvodů pokračovat

v cestě, osidlovali malé vesničky podél cesty, které postupně rostly a krajina zpustošená boji s muslimy se zalidňovala.

V 10. století se tato vnitřní proměna projevila navenek – začala nová doba, tzv. reconquista, neboli znovudobývání Španělska. V pozadí stála patrně politika, touha po vlastnictví půdy a penězích, náboženské motivy však také sehrály nezanedbatelnou roli a různě se mísily s politickými. Do jaké míry byly boj za svobodu a svatojakubské poutě zinscenovány křesťanskými vládci, přenecháme diskusi odborníků. Jisté je, že stejně jako muslimové dostávali posily ze severní Afriky (mnohdy se jednalo o desetitisícové i větší armády), tak i příliv poutníků znamenal významnou podporu křesťanům. Boje se vlekly po staletí a skončily teprve pádem Granady roku 1491, kdy bylo celé Španělsko zbaveno muslimské nadvlády.

Putovat k svému srdci

v Compostele opravdu kosti svatého Jakuba? Zdá se to spíše ne-

pravděpodobné. Přesto však tato otázka nevystihuje podstatu dnešních poutí a mentalitu putujících.

Většina dnešních poutníků se na tuto cestu nevydává z jasných náboženských důvodů. Někteří zde hledají dobrodružství, jiní chtějí něco nového objevit, další poznat nové lidi. Někdo obdivuje skvosty místní architektury, kostely, kláštery, hrady, mosty a všelike zbytky z dávno minulých dob. Každý, ať už je zde z jakéhokoliv důvodu, si přijde na své. Všichni však mají jedno společné: je to chuť putovat a ochota naslouchat. Proto zde lidé mohou objevit i to, co vlastně přímo nehledali, možná jen

o tom vzdáleně snili, a ve skrytu duše po tom hluboce toužili, nebo tušili, že je něco mnohem víc, než zatím znali a žili.

Při putování se najednou vše zastaví (svět, práce, starosti jsou daleko) a poutník uvidí svět jinýma, novými očima. Začne obdivovat třeba stéblo trávy a diví se, že něco tak krásného velmi dlou-

ho neviděl. A začne v sobě vidět a slyšet hlasy a obrazy, které život zavál. Poutník začne vnímat a cítit zase jako člověk, jako člověk, který vidí přírodu, druhé lidi i sebe, a zcela spontánně děkuje Bohu za krásu všehomíra.

Brání nám něco vydat se na podobnou cestu?

Jezuité poutníci

První dva týdny července 2001 jsme s Tomášem Pavlů putovali po dvanáct století staré svatojakubské poutní cestě do Compostely. Cesta má několik různých tras.

My jsme vyšli z Burgosu a během třinácti dní jsme urazili něco přes 360 kilometrů. Byly to pěkné chvíle mezi plochou a rozpálenou Kastilií a kopcovitě zelenou Galicií, po cestách a stezkách značených žlutými šipkami, městy, městečky a osadami s exotickými názvy jako Sahagún, León, Villar de Mazarife, Astorga, Ponferrada, Ó Cebreiro, Samos atd. Délka denních pochodů kolísala mezi 17 a 37 kilometry; nohy tu zátěž cítily a puchýřů stále přibývalo. Nocovali jsme v ubytovnách v hojném počtu rozestých po celé trase. Nejexotičtější byla dřevěná kuča

pana Tomáše, který se usídlil v opuštěné horské osadě a „rekonstruoval“ velmi prostým způsobem jednu zboženinu; celý

rok tam vítá unavené poutníky veselým hlasem zvonce. V duchu templářských rytířů, kteří kdysi sídlili na mocném hradě v blízké Ponferrade, z dobré vůle a zcela dobrovolně slouží poutníkům přístřeším, pohoštěním a také jako objekt fotografování. Těm, kdo u něj přespávají, dělá i večeři a snídani. Jeho srub byl vyuzen kouřem; do černého kotlíku, z něhož nám večer servíroval, jsme však raději moc nenahlíželi, ale nefalšovaná pohoda a exotika stály za to.

Zvláštní kouzlo obklopující *el camino* (cestu) a nevtíravá duchovní atmosféra přitahují ročně tisíce poutníků z celého světa. Existují dokonce sdružení přátel Svatojakubské cesty ve Španělsku i v zahraničí, která spravují noclehárny a zajišťují jejich provoz. Potkali jsme lidi, kteří šli již podruhé, potřetí i vícekrát. Dlouho nám nevymizí z paměti nádhera krajiny, kostelíků a katedrál, momenty zápasu s únavou a milí lidé ze čtyř kontinentů, mladí i postarší, se kterými jsme se cestou potkávali a hovořili. Putování očisťuje a sblížuje.

V cíli poutí, v Compostele, jsme obdivovali hrdou katedrálou nad údajným hrobem apoštola Jakuba a velkou kadi-

delníci zvanou *botafumeiro*, visící na laně silněm jak zápěstí. Tu místní kos-
telníci rozkývávají nad příčnou lodí ných diváků.

Odměnou za námahu pěší pouti je latinsky psaný certifikát o absolvování cesty.

„To podstatné je očím neviditelné,“ prohlásil Exupéryho Malý princ. Platí to i v našem případě. To nejcennější pro mne bylo především setkání se sebou samým, s novými, zajímavými lidmi, s Bohem a jistě v neposlední řadě i s krásnou přírodou, palčivým sluncem a vznešenou španělskou kulturou. Nezbyvá než pouze doporučit: naučte se španělsky (angličtina Vám bude dostačovat, ale španělština Vám poodhalí mnohá skrytá zákoutí a otevře Vám cestu k obrovskému počtu lidí...) a namažte si pořádně kolena. Pak stačí už jen vyrazit. (Peněženku nezapomeňte doma, ale nebojte se, není to tak drahé.)

Certifikát o absolvování cesty

Kdo by se chtěl o pouti dozvědět více informací, tomu doporučuji knihy Zdeněk Suza, *Ultreia*, nebo *Cesta do Compostely* vydaná v Karmelitánském nakladatelství. Další informace je možné získat na internetových stránkách, např.:

<http://jakobsweb.de.vu/>

nebo

<http://home.t-online.de/home/compostela/planung.htm>

KLÍČAVA

Petr Ovečka SJ

Svátek svatého Petra Kanisia, nebeského ochránce České provincie, oslavila pražská komunita od svatého Ignáce společným výletem. Jistě největším dojmem zapůsobil na účastníky – bylo jich osm – pohled na Klíčavskou přehradu. Na vybudování této „stavby mládeže“ v daném termínu bylo svezeno také 13 našich českých a 15 slovenských řeholních bratří z koncentračních táborů, ve kterých byli internováni.

Bylo to v letech 1951–55. Otec Jan Pavlík věnuje tomuto hrdinství našich spolubratří stránky 77–81 ve své knize *Budou vás vydávat soudům*. Dalšími body výletu byly prohlídka hradu Křivoklát a zastávka v Lánech u hrobu Masaryků, kde se společně pomodlili za pokoj duší tam pohřbených.

Stojící zleva: PP. Brtva, Pospíšil, Ovečka, F. Novák, P. Přádka, sedící: F. Dlapka a P. Armbruster

SKOTSKÝ MUČEDNÍK

představujeme knihu

Pavel Filka SJ

Desmond Ford: Světec ze Skotska svatý Jan Ogilvie SJ (Neznámý olomoucký mučedník), Societas, Refugium Velehrad-Roma, Centrum Alletí, Olomouc 2001, 80 stran, cena 110 Kč. Přeložil František Lízna SJ.

Kniha je sestavena na základě několika pramenů: anglických soudních spisů, sebraných vzpomínek přátel Johna Ogilvieho SJ a materiálů římského procesu svatořečení. To podstatně určilo charakter větší části knihy; vyprávění o Johnově mládí a cestování po Evropě (studoval v Olomouci, kde se rozhodl vstoupit do jezuitského noviciátu v Brně) se proměňuje v reportáž a předkládá dramatický spád hrdelního procesu, dobové formulace, témata diskusí i postoje jednotlivých obyvatel Glasgowu roku 1615. Český překlad se pěkně čte, má dynamiku a varuje se anglikanismů. Pro české čtenáře však chybí nezbytné vysvětlivky ke zmiňovaným událostem, rejstřík pojmů a dále celkový výklad historického pozadí a důvodů sporů ve Skotsku a Anglii na přelomu 16. a 17. století.

Dále unikla celá řada nepřesností a překlepů. Např. anglické shrnutí na konci knihy uvádí, že papež Jan Pavel II. svatořečil Jana Ogilvieho roku 1976. Ogilvie sice roku 1976 svatořečen byl, vykonal to však papež Pavel VI. Tyto chyby jsou sice nepříjemné a jistě snižují celkovou hodnotu knihy, podle mého mínění se od nich dá odhlédnout. Literárně však kniha patří ke staršímu

stylu psaní životopisů: Ogilvie je vykreslen jako dobrý a dokonalý; naproti tomu jsou jeho protivníci zrádci a zlí.

Přes tyto nedostatky to je strhující vyprávění. P. Ogilvie je ochoten obětovat svůj život a zemřít, i když se mu nabízí bohatství, moc, sláva, kariéra a úspěch. Stačí jediná drobná věc: zapřít svou víru a přehlušit hlas nitra, jak to tehdy dělaly tisíce duchovních i laiků, lidí prostých i vysoko postavených, naivních i vzdělaných. Ogilvieho mučednictví ukazuje, že svoboda svědomí je jednou z největších hodnot života, a že myslící, nezávislí, a tím pádem svobodní lidé jsou nepohodlní skoro vždy a všude.

Takováto dramata ze 17. stol. se opakují dnes a denně nejen ve vzdálené Africe, Asii nebo Americe (např. zavraždění arcibiskupa Romera, jezuitů v San Salvadoru, v Indii, nedávno v Kolumbii...), ale odehrávají se i v našem okolí a někdy zasáhnou i nás. Kniha se pokouší ukázat, že tento boj, v lidských očích marný a zbytečný (končí totiž „porážkou“ – smrtí), má přesto smysl, protože vede k vnitřnímu osvobození člověka a dříve či později k proměně celé společnosti. A to je nesmrtelné poselství i Johna Ogilvieho.

P. JOÃO BOSCO BURNIER SJ

padl v obraně bezmocných

Mato Grosso 11. října 1976

My, členové Tovařystva, kteří pracujeme mezi brazilskými Indiány, jsme ani po 25 letech nezapomněli na jeho mučednickou smrt. A nezapomněli ani jeho Bakairiové, pro něž byl „Saponaghim“ – Dobrým Otcem.

Na pozadí jeho smrti musíme vidět rozhodnutí brazilské vlády z roku 1966 prorazit matogroským pralesem cestu mezi dvěma vesnicemi: Parra dos Gracas a São Felix. Od tohoto projektu si slibovali ekonomický rozvoj a nové pracovní příležitosti. Avšak vzdor vykonané práci bylo v jedné vesnici stále ještě 25 rodin a v druhé dokonce 125 bez kousku půdy.

V roce 1973 byla v místě zřízena nová policejní stanice pod vedením důstojníka Alexandra prý k „odvrácení nepokojů“. Přítomnost policie v tomto koutu světa ale znamená útlak, zastrasování, pálení domků a pralesa a surové nakládání s Indiány. „Nespolupracují s vládou, nejsou k ničemu, a proto nemají žádná práva,“ tak usuzovali policisté. Roku 1976 adresovali obyvatelé zdejšího kraje dopis prezidentovi Brazílie Ernestovi Geigelovi: stěžovali si na zacházení policistů, kteří je bili a týrali.

Závěrem jedné schůzky o pastoraci mezi Indiány navštívil Otec Burnier jako koordinátor Rady pro tuto misi spolu s biskupem mons. Pedro Casaldáligou tuto oblast. Bylo to u příležitosti

brazilského národního svátku P. Marie Aparecida – „Zjevivší se“. Biskup Casaldáliga se tak mohl osobně přesvědčit o ovzduší teroru, které tam vládlo, a doslechl se také o jistém Jovino Barbosaovi: ten prý je zodpovědný za smrt jednoho důstojníka-policisty, proslulého svými násilnostmi. Došlo k ní při jednom střetu s policií. Aby našli Jovina a jeho syny, kteří se po incidentu skryli, policisté neváhali týrat členy jeho rodiny.

Během procesí, uspořádaného při obřadech posvěcení křesťní vody, P. Burnier, který je vedl, zaslechl úpěnlivé volání: „Ale nebijte mě...“ Ještě ten večer spolu s biskupem Casaldáligou šel na policejní stanici, aby intervenoval ve prospěch dvou žen: Markéty, Jovinovy manželky, a Santany, jeho snachy, které byly ve vězení nejrůznějším způsobem týrány. Několik vojáků znásilnilo Santanu, zapálilo její pole, její dům a zničilo veškeru její zásobu rýže. Biskup Casaldáliga to popsal takto: „Byly vydány zvůli vojáků, byly týrány, celý den zůstaly bez jídla a nápoje, musely klečat s rozepjatýma rukama, byly bodány na

krku a pod nehty – prostě byly trápeny nelidským způsobem.“ Biskup a P. Burnier prosili policisty, aby propustili nevinné ženy. Nepořídili. Policisté je zasypali urážkami a dokonce jim vyhrožovali, že je zabijí. Nepomohlo ani, když P. Burnier zvolal, že je udá pro zneužívání moci. Když to uslyšel policista Ezy Ramalho Feitosa, udeřil Otce Burniera pěstí do tváře a pak i pažbou revolveru a nakonec proti němu vystřelil. P. Burnier padl na zem, byl smrtelně raněn. Biskup Casaldáligo mu udělil svátost umírajících. P. Burnier se modlil, několikrát vyslovil jméno Ježíš. Svůj život a svá utrpení obětoval za indiánské obyvatelstvo; jeho myšlenky šly k Paně Marii Aparecidě, „Zjevivší se“. „Otče biskupe Pedro, splnili jsme svůj úkol,“ byla jeho poslední slova.

Všichni ve vesnici byli zdrceni. Někteří muži se odvážili vyjít z domu, aby se naposled podívali na svého Otce. Ženy se utekly do kostela nebo se modlily doma. „Nebylo to pro nás nic zvláštního vidět zavražděného policií, něčeho takového jsme svědky den co den, ale že se odváží i na kněze?... Ti policisté ztratili hlavu,“ komentovali.

Dá se Otci Burnierovi ještě pomoci? A tak nesli krvácející tělo Otce vesnicí a hledali auto. Bylo to jako křížová cesta, ale též i cesta požehnání a vykoupení cestami amazonského pralesa a políčky vesničanů.

Když dorazili do města Goiáns, P. Burnier už umíral. „Opustil nás náš mučedník, vrátil se k Otci,“ poznamenávali. Podoban hořčičnému zrnu byl 15. října pochován v městě Damantino. „Bůh nám dal znamení, že ho přijal k sobě,“ řekl při obřadech biskup mons. Pedro. „Duha, která se objevila na nebi,

dala této chvíli zvláštní lesk.“ Tři dny nato byla zádušní mše svatá v místě Ribeirão Bonito. Začali ji prosbou, „aby krev, kterou prolil Otec João Bosco, byla pro nás výzvou jít dál na cestě, kterou šel on“. Věřící komunity P. Marie Aparecida dali zasadit pamětní desku, která je vyjádřením jejich víry:

Sestry a bratři! Na tomto místě se uprostřed nás na Otci Joãovi zpřítomňuje a před našimi zraky ožívuje utrpení a smrt Ježíše Krista... Tak jako Kristus Ježíš i Otec João zemřel, protože bránil pravdu, spravedlnost a svobodu. Byl jako osten v noze mocných a utlačovatelů. Proto byl zasažen násilím, aby ho umlčeli. Smrt ale není konec. Je přechod k životu. A tato smrt nás vybízí, abychom nezapomněli...

Týden nato byl na tomto místě postaven velký kříž. Předcházelo procesí s rozžatými svícemi. Dřevěná tabulka připomínala, co se tam stalo: „11. října 1976 byl na tomto místě zavražděn v Ribeirão Benito Otec João Bosco Penido Burnier, protože bránil svobodu svého lidu. Narodil se 11. července 1917 v Juiz de Fora. Roku 1936 vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova a 27. července 1946 byl v Římě vysvěcen na kněze. Zastával významné funkce na poli výchovném a duchovního života. Roku 1966 přišel do prelatury Damantino v oblasti Mato Grosso a až do své smrti pracoval ve prospěch zdejších venkovanů a Indiánů. Zemřel jako Ježíš Kristus, dal svůj život za naše osvobození.“

Kdosi tenkrát poznamenal: „Toto vězení před námi sloužilo k tomu, aby chudý lid byl násilím držen v klidu a aby byl ponižován, nikdo z bohatých tady nebyl vězněn“, a jiný: „Kříž tu teď je symbolem našeho osvobození, jako

vězení bylo znamením našeho pronásledování.“ Celá obec byla přítomna. Kdo se neodvážil více přiblížit, tleskáním a voláním dodával odvahu druhým. Tam, kde bylo vězení, chtěli postavit kostel, ale policie udělala vše, jen aby tomu zabránila. U kříže strhli dřevěnou tabulku, která připomínala, co se tam stalo. Lidé ji tedy nahradili druhou, kovovou. A tak policie odstranila celý kříž. Pouhá připomínka působila podivně pro autoritativní stát, který je v rukou policie.

Jezuité těch dnů bezpochyby z vnuknutí Ducha řekli: „Byli bychom naivní, kdybychom vše redukovali jen na jeden případ. Právě kořeny tkví daleko hlouběji, v systému, který nezná úctu k důstojnosti člověka a sahá k týrání Indiánů, venkovanů, rolníků a námezdných dělníků a potlačuje je, stejně jako ty, kdo jsou s utlačovanými solidární. Rádi bychom zvláštním způsobem poděkovali Indiánům pracujícím na venkově jako svým bratřím: svým nenápadným a stále trvajícím mučednictvím inspirovali Otce Joãa, aby se bezvýhradně účastnil jejich úzkostí a utrpení. Nás spolubratr João Bosco zavazuje, abychom pokračovali v budování nového světa, stojícího na spravedlnosti a lásce.“

Uplynulo 25 let od mučednictví Otce Burniera, „Saponaghiho“, „Dobrého Otce“. Velká pouť ke cti latinskoamerických mučedníků do ekumenické svatyně v Ribeirão Cascalheira, konaná 14. a 15. července 2001, nás vybízí, abychom obnovili své křesťanské nasazení pro Boží království. Jsme spojeni

s tisíci, kteří se pouti účastní. Heslo pouti je „Cesty ke království Božímu“. Myslíme na tělesné pozůstatky našeho Otce Burniera v Damantinu.

Den 11. října zůstane hluboko zapísán v naší paměti a v našich srdcích, protože ten den zemřel Otec Burnier. Chtěl se stát jedním z Bakairu, členem jejich kmene, jedním, který mluví jejich řečí, s nimi chodí na jejich políčka a k jejich řece a účastní se jejich svátků. Kdykoliv slavíme svátek P. Marie „Zjevivší se“ se svými dětmi, uvědomujeme si, že je bohudíky konec vojenské diktatury, která vládla v Brazílii. Avšak i po 25 letech od mučení a mučednictví prožíváme v Mato Grosso a v Brazílii stále těžkou dobu: to platí především pro lidi bez stálého bydliště, pro ty, kdo stále nemají kus vlastní půdy nebo střechu nad hlavou. Stále potřebujeme opravdu prorockou odpověď na bolestnou situaci našeho národa.

Don Vital Chitolina píše, že „Saponaghi-Dobry Otec“ ještě dnes žije v paměti Bakairuů, zvláště ve vesnici Pacuera. „Starší Indiáni stále vzpomínají, jak na Otce João Bosca ve vesnici už čekali jak muži, tak i ženy, a když mezi ně přišel, že to byla pro ně chvíle radosti a naděje.“

Děti Bakairuů, s nimiž si „Saponaghi“ rád hrával, už vyrostly a uvádějí svou vesnici do třetího tisíciletí. A pro nás si vyprošujeme přimluvu „Saponaghiho“ pro indiánské děti na periferii města Cuiabá, aby jim byla zaručena základní práva na zdraví, výchovu a abychom my byli průkopníky jejich práv na každém místě.

Aloir Pacini SJ, misie Otce Joãa Bosca, Cuiabá
(Z mezinárodního almanachu jezuitů připravil P. O.)

EVROPŠTÍ PROMOTOŘI POVOLÁNÍ

motivace ke vstupu do Tovaryšstva Ježíšova

Chris Dyckhoff SJ

V únoru 2002 se v Praze uskutečnilo setkání evropských jezuitů zájímavých se o povolání do řádu a o práci s mladými lidmi. Organizátory byli Jerzy Brzóška z rumunské provincie a Josef Čunek, český novicmistr z Kolína nad Labem.

Setkání bylo vzorně připraveno východoevropskou asistencí. Své delegáty poslalo 22 provincií.

Začali jsme dlouhým, ale velmi zajímavým seznámením se se situací v jednotlivých provinciích. I když počet noviců v mnoha místech klesá, bylo povzbuzující nechat se poučit úsilím a programy na podporu povolání. Byly probány mnohé nové iniciativy a velký dojem na nás udělalo množství rozmanitých propagačních materiálů.

S tím souviselo také hodnocení naší dosavadní činnosti. Na setkání v Římě v roce 2000 jsme navrhli 5. listopad (svátek všech svatých Tovaryšstva) jako Evropský den modliteb za jezuitská povolání. Zjistili jsme, že některé provincie přijaly tento návrh s nadšením a fantazií, v jiných zapadl bez povšimnutí.

Ital Paolo Bizzeti připravil zajímavý a k přemýšlení vybízející příspěvek nazvaný *Kritéria pro poradenství mladým lidem při rozlišování povolání*. Na jeho základě jsme velmi vážně diskutovali,

P. Christopher Dyckhoff SJ, člen britské provincie, je sociem prezidenta Konference evropských provinciálů a sídlí v Bruselu. Setkání se konají pravidelně – vznikají tak osobní vztahy – jež v praxi přispívají ke vzájemnému porozumění, sblížení a ke vzniku nové, sjednocené Evropy.

nejprve v jazykových skupinách, a pak v plénu. Tyto rozhovory podstatně přispěly k výměně zkušeností, ke vzájemnému obohacení a k poznání specifických rozdílů a podmínek v jednotlivých zemích.

P. Morales Orozco, asistent Otce generála pro formaci, přednášel o celkovém trendu a získávání povolání po celém světě. Chris Dyckhoff podal zprávu o současném dění v Konferenci evropských provinciálů.

Než jsme se nadáli, tři dny uběhly jako voda. Následující setkání bude ve skupinách podle asistencí (východní, jižní, střední a západní). Východní asistence se sejde v rumunském městě Kluž. Příští celoevropské setkání by se mělo uskutečnit v lednu 2004 v Dublinu.

Jsmo vděční České provincii za její pohostinnost a také za shlédnutí části krás hlavního města. Děkujeme také Miroslavu Heroldovi SJ za odborný výklad a doprovod.

Přeložil Václav Dlapka, redakčně zpracováno

KARDINÁL, VĚDEC, JEZUITA A ČLOVĚK

10. výročí úmrtí Henri de Lubaca SJ

Pavel Filka SJ

Od úmrtí kardinála H. de Lubaca loni uplynulo 10 let. V Čechách se o tomto mysliteli, vědci, církevním hodnostáři a v neposlední řadě jezuitovi stále moc neví. Snad je to proto, že jsme celý jeho aktivní život mohli sledovat pouze velmi obtížně, neboť jsme většinou byli odříznuti od myšlenkových proudů a impulsů církve i světa, které spoluvytvářel a pomáhal formovat. Proto až posmrtně se u nás začínají objevovat jeho díla a sporadicky se diskutuje o jeho myšlenkách.

Narodil se 20. února 1896 ve vojenské rodině v Cambrai ve Francii. Střední školu vystudoval u jezuitů. Po maturitě v roce 1913 vstoupil do noviciátu Tovaryšstva Ježíšova. Dva roky noviciátu nestačil dokončit a v dubnu 1915 byl mobilizován; během bojů o Verdun byl v listopadu 1917 raněn. Následky zranění ho provázely celý život, měl problémy s delším soustředěním se na intelektuální práci, a přesto vyprodukoval velké množství knih a odborných publikací (33). Po demobilizování roku 1919 dokončil noviciát a normálně studoval, na kněze byl vysvěcen 22. srpna 1927.

Od r. 1929 přednášel apologetiku a dějiny náboženství na teologické fakultě Katolické univerzity v Lyonu a v jezuitském studijním domě Fourvière u Lyonu. Tam se setkal s významnými teology a vědci – Jeanem Daniélem, Hansem Ursem von Baltazarem, Henri Bouillardem, Pierre Chailletem, Victorem Fontoyonem. Spolu s nimi se

podílel na vzniku edice „Sources chrétiennes“, která uveřejňuje spisy prvokřesťanských Otců a spisovatelů v jejich latinském nebo řeckém originále s francouzským překladem. Dnes má tato edice přes 300 svazků a stále vycházejí další. Během 2. světové války se de Lubac účastnil francouzského katolického odboje.

V roce 1950 musel přerušit své přednášky kvůli podezření z modernismu; někteří ze spolubratří viděli jeho teologické názory odsouzeny v encyklice Humani generis. Jeho jméno bylo dokonce vyškrtáno ze seznamu profesorů lyonské univerzity. De Lubac přijal toto rozhodnutí a odmítnutí statečně a nezařekl.

Jeho studenti v něm mohli nadále vidět vynikajícího učitele, velkou autoritu a zralého člověka v úspěchu i v haně. Snažil se být přítelem a otcem, který nezištně pomáhal mladým talentům prosadit se, mezi jiným i v časopisech, které

redigoval. V těchto letech „vyhnanství“ sepsal své nejvýznamnější práce, mezi nimi i své vyznání lásky k církvi (*Rozjímání o církvi*). Dále přednášel jako host po celé Francii, severní Africe i Itálii. Delší čas strávil také v Římě, kde se účastnil mimořádného kongresu jezuitů jako delegát za svou řádovou provincii. Tato křížová cesta odmitání a podezření trvala osm let.

Situace se začala uvolňovat až s nástupem papeže Jana XXIII. Ten povolal Henri de Lubaca do teologické komise v rámci příprav na II. vatikánský koncil. Definitivní uvolnění a rehabilitace nastala od prvního zasedání koncilu. Henri de Lubac měl pak jako koncilní poradce významný podíl na formulování dogma-

tické konstituce *O církvi v dnešním světě*. Pavel VI. znal velmi dobře de Lubacovi názory a vážil si jich, proto ho po ukončení koncilu jmenoval poradcem několika orgánů římské kurie (odborný název tamních úřadů), jako např. Kongregace pro katolickou výchovu, Sekretariátu pro nekřesťany, Sekretariátu pro nevěřící a roku 1969 do nově utvořené Mezinárodní teologické komise.

Plné rehabilitace se de Lubacovi dostalo od papeže Jana Pavla II., když ho roku 1983 povýšil do sboru kardinálů. Henri kardinál de Lubac, velký muž církve, zemřel 4. září roku 1991 v Paříži.

*Během třiceti let své profesorské činnosti dokazoval kardinál de Lubac, že křesťanství není cizí nic lidského, zvláště pokud jde o projevy náboženského ducha všech ras. Napsal studie o buddhismu, o středověké křesťanské tradici a o biblické exegezi. Je počítán mezi nejlepší znalce svatého Tomáše Akvinského a scholastiky. Česky zatím vyšlo: *Katolicismus (Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 1995)* a několik dalších článků: „Společenství svatých“, „Rozhovor o II. vatikánském koncilu“, „Křesťanská víra. Krátký úvod k apoštolskému vyznání víry“, „V jakém smyslu je Církev tajemstvím?“ v časopise *MRK Communio*.*

Závěrem několik duchovních aforismů z jeho *Paradoxů křesťanství*:

Přijímat utrpení neznamená libovat si v něm. Neznamená to milovat utrpení pro ně samotné. Je to souhlas – nechat se jím pokořit. Je to otevření se dobrodiní nevyhnutelného, tak jako země nechává pronikat déšť až do svých hlubin.

Umění trpět nelze směřovat ani s uměním „umělého pěstování“ utrpení, ani s uměním vyhýbat se mu.

Dostaví-li se utrpení, nelze je odmítat, ani se mu poddávat. Nemůžeme s ním bojovat, ani je obelstít. Je třeba je přijmout bez přehnané ochoty. Takové přijetí však není nikdy definitivní. Je však zároveň nejvyšším úkonem svobody.

Existuje jen jediný způsob jak být šťastný: být si vědom utrpení a neutíkat před ním, zároveň však přijímat jeho proměnu, a váš smutek se obrátí v radost.

Pravé štěstí může být pouze výsledkem této alchymie.

V nejhlubší bolesti se na sebe podívej čas od času s humorem, abys unikl jedu, který bolest vylučuje. Věř mi, je to účinnější lék než jakýkoliv heroický boj.

Trpíme-li opravdu, trpíme vždy zle.

Způsob jak přijímat utrpení vyžaduje velkou prostotu. Před utrpením není třeba utíkat, ani ho udržovat. Je potřeba ho milovat, aniž bychom si v něm libovali. Je nutno ho opanovat bez pýchy. Je třeba věřit v jeho dobrodiní a poddat se mu, aniž bychom ho však přestali považovat za špatné.

Zklamání je hrozný nepřítel. Vyvolává pokušení smutku a opovržení. Tím největším vítězstvím je uchovat si přesto počáteční radost a svěžest.

Zklamání není pouze hořký nápoj – je to jed, a nezáleží na nás, zda ho polkne. Tento jed však může být přemožen.

Vedle modlitby a lásky je utrpení jednou ze tří cest, které nás zbavují sentimentality. Po pravdě řečeno, tyto tři cesty se vlastně spojují v jednu. Neboť nelze opravdově proniknout do modlitby ani do lásky bez utrpení.

APOŠTOLÁT MODLITBY

Červenec

Úmysl všeobecný

At' se umělci snaží pomáhat lidem dnešní doby objevovat ve stvoření znamení prozřetelnosti lásky Boží.

Sv. otec připomíná, „že je čas, aby se obnovilo užitečné spojení mezi církví a uměním, protože ono výrazně poznamenalo cestu křesťanství během dvou tisíciletí“. To ovšem předpokládá živé

prožívání tajemství víry. Jinak se umění nestane zdrojem křesťanské kultury a nebude schopno nabídnout světu nové „světlo zjevení“ krásy Božího tvůrčího díla.

Úmysl misijní

At' se křesťanům v Indii nebrání veřejně vyznávat víru a svobodně hlásat evangelium.

Obyvatelstvo Indie, asi 900 milionů, tvoří mnoho národnostních skupin a kmenů. Asi 90 % z nich jsou hinduisté, 11,5 % jsou muslimové a pouhé přibližně 2 % tvoří křesťané. Nejsou však bezvýznamní, protože jsou u nich na vzestupu duchovní povolání, jsou dobře organizováni a vyvíjejí obrovskou iniciativu v oblasti školství a charitativní

činnosti. I když mají ústavně zaručenou svobodu vyznání, dochází v poslední době k četným náboženským nepokojům. Vyvolávají je radikální hinduisté a jsou zaměřeny proti muslimům a také proti křesťanům. Sv. otcí velmi záleží na překonání těchto napětí a na dosažení spolupráce při vzájemném respektování se.

Úmysl národní

Za oživení víry v pohraničních krajích a za posilu pro ty, kdo tam žijí a hlásají evangelium.

Když po 2. světové válce nuceně odcházelo obyvatelstvo pohraničních oblastí, loučilo se velmi pravděpodobně nejen modlitbou, ale i proklínáním, jak už to v lidské povaze bývá při pocitu křivdy.

Ostří této kletby je nutno otupit nebo zcela zneškodnit vřelou modlitbou za většinou nesourodé stádce a jeho stařečnické pastýře.

Srpen

Úmysl všeobecný

At' se úcta k přírodě, darované od Boha všem lidem, šíří jak ve svědomí jednotlivců, tak i ve veřejném životě.

Zamysleme se trochu: Náš vesmír existuje asi 15 miliard let, naše Země asi 3 miliardy, historie lidstva se odhaduje na 100 milionů let. V tomto gigantickém vývoji došlo k mimořádným ekologickým změnám, které jsou v neposlední řadě důsledky civilizace. My křesťané máme být bdělí! Jsme vykořisťovatelé, nebo vděční uživatelé? To považuje Svatý otec za zvlášť důležité.

Úmysl misijní

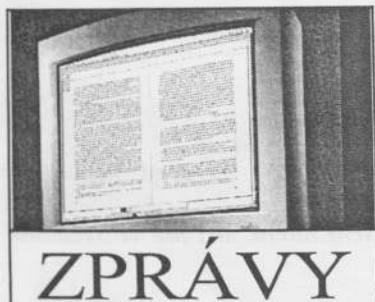
At' ve velkých chudinských čtvrtích pomáhají misionáři svou činností mírnit utrpení – důsledek bezpráví – a podporují celkový rozvoj osobnosti.

Nechejme mluvit samého Svatého otce. Když se zaměřuje na velké úkoly nového tisíciletí, říká: „V naší době existuje skutečně mnoho bídy a chudoby a ta skutečnost se obrací s otázkou a také s výčitkou na cítění křesťanů. Začínáme nové tisíciletí s břemenem... Je skutečně možné, že v naší době umírají lidé hladem? Že jsou odsouzeni k analfabetismu? Že jim schází základní lékařská pomoc? Že musí žít bez bezpečí domova?“

Úmysl národní

Za celostátní setkání mládeže ve Žďáru nad Sázavou, aby upevnilo mladé lidi v životě s Ježíšem a v křesťanské orientaci v dnešním světě.

Naše mladá generace trpí nejen důsledky komunistického režimu, jehož vzdělávací systém spolehlivě vychovával k nebožáctví (atheista = nebožák). Trpí však také v důsledku konkrétního hmotářského zaměření včetně vlny drogové a sexuální nekázně. Společné hledání a vzájemná pomoc ve společenství víry probouzí, napřimuje a hojí. Protože jsme také leccíms museli projít či se protřpět, cítíme s mladou generací a podporujeme ji svou modlitbou.

ZPRÁVY

Praha – svatý Ignác

■ Generální vikář pražské arcidiecéze P. Michal Slavík pozhnal 21. dubna v kostele nový varhanní pozitiv, zasazený do původní barokové skříně. Po slavnostní mši svaté v rámci koncertu duchovní hudby provedl sbor Českých madrigalistů v premiéře *Kantátu ke cti svatého Ignáce* na slova básně jezuitů P. Bedřicha Bridela. Kantátu zkomponoval a sbor řídil jejich dirigent F. X. Thuri. Nový pozitiv tvoří první část celé rekonstrukce varhan.

V kostele vyrostlo nové lešení, a to v presbytáři – bude renovován hlavní oltář a obrazy Božského Srdce Páně a Panny Marie.

Francie

■ Počátkem dubna se v jižní Francii shromáždila skupina 27 jezuitů, kteří se zabývají dialogem mezi islámem a křesťanstvím. Zranilo je utrpení Palestinců, ať už křesťanů, nebo muslimů. Proto zaslali P. generálovi dopis, v němž mimo jiné píše:

Je to naše zvláštní poslání, které nás vede ke hluboké solidaritě s muslimy a s islámem. Z toho důvodu jsme hluboce zraněni rozhodnutím části muslimské společnosti zničit nespravedlivého utlačovatele a prosadit své cíle použitím opovržených násilných činů,

zvláště sebevražedných útoků, které kladou těžké otázky na poli morálním i politickém. Jako jezuité, vyslaní do muslimského světa, cítíme hlubokou úzkost našich muslimských přátel, kteří jsou vystaveni vnitřním rozporům a vnějšímu útočnickovi.

Obracíme se na Vás, Otče generále, a navrhuje vyvolat celé Tovaryšstvo, aby se v Církvi a ve společnosti zasadilo o hnutí modliteb a pokání ve prospěch spravedlivého a trvalého míru ve Svaté zemi prostřednictvím obnovené aktivity dialogu a „trialogu“ (islám, Židé, křesťané) tam, kde je to možné. Naším cílem je, aby nutnost dialogu vstoupila do povědomí světového veřejného mínění. Bylo by také vhodné vyslat, pokud možno co nejdříve, jezuitu-experty v muslimsko-křesťanském a židovsko-křesťanském dialogu, aby se objasnily myšlenky a určily směrnice, které by usnadnily soulad a účinnost díla církve pro mír. Myslíme, že by také stálo za to zajistit v této chvíli větší přítomnost Tovaryšstva v Palestině, a tím ukázat naši solidaritu. Je třeba studovat alternativy k současné situaci a podporovat širokou síť aktivit tak, aby potřeba dialogu vstoupila do povědomí lidí v mezinárodním měřítku. Z toho důvodu potvrzujeme svůj závazek apoštolské disponibility pod Vaším vedením.

Holandsko

■ Koncem letošního ledna vrátilo Rusko holandské vládě archivy, které Německo zkonfiskovalo během druhé světové války a které byly pak r. 1945 převezeny do Moskvy. Část těchto archivů měl P. Robert Regout SJ (1896–1942), profesor mezinárodního práva na Katolické univerzitě v Nijmegen. P. Regout byl r. 1940 zatčen, protože se vzepřel nacistické okupaci, a poslán do kon-

centračního tábora v Dachau, kde r. 1942 zemřel. Spolu s osobními dokumenty P. Regouta se našly i jiné, které patří Nizozemské provincii.

Indie

■ *Světová unie exalumnů* svolala kongres, který se bude konat na *Xaverově univerzitě* v Kalkatě od 21. do 24. ledna 2003.

Polsko

■ 18. a 19. května se P. generál zúčastnil prohlášení sv. Ondřeje Boboly za patrona Polska a oslavy 180 let noviciátu, jehož sídlem je Stara Wiés. Uvedený noviciát je nejstarším, který je na stejném místě, jako byl před zrušením Tovaryšstva. P. generál se sešel s 52 novici z pěti provincií: české, slovenské, obou polských a rumunské. Navštívil místní hřbitov a modlil se u hrobů prvních jezuitů, kteří r. 1822 přišli do Polska z Běloruska. Pět z těchto jezuitů vstoupilo do řádu před jeho zrušením. Krátce se zastavil v Misijním muzeu, které patří Jihopolské provincii.

19. května sloužil P. generál mši svatou v bazilice Nanebevzetí Panny Marie. Atmosféru tohoto místa přirovnal k atmosféře v Loyole. Zmínil se o tom, že v tomto kostele vzniklo povolání mnoha polských jezuitů, mezi nimiž jsou dva Boží služebníci: P. Beyzym, který pracoval s malomocnými na Madagaskaru, a P. Baudiss, reformátor baziliánského řádu. Své povolání spojoval s tímto místem také P. generál W. Ledóchowski.

Řím

■ K 1. lednu 2002 mělo Tovaryšstvo 20 741 členů. Z nich bylo 14 623 kněží, 3 940 scholastiků (studentů), 2 155 bratří a 23 „nerozhodnutých“ mezi cestou SJ v kněžství nebo řeholních bratří. Z geografického hlediska se Tovaryšstvo dělí na provincie a ty tvoří asistence. Z jedenácti asistencí je nejpočetnější asistence Jižní Asie – 3 915 členů. Počtem nejmenší je asistence střední Evropy s 991 členy.

Seznam podporovatelů bulletinu od 10. 5. do 25. 6. 2002

Vavruša, Brno; Ing. Libor Galatik, Zlín; Zuzana Stružinská, Praha; Jan Kunert, Dolní Čermná; J. Retlarová, Čáslav; Stanislav Brázdil, Otrokovice; J. Laničková, Brno-Lesná; Miloslav Kořenský, České Budějovice; Leopold Synek, Praha; manželé Moniakovi, Frýdek-Místek; Diecézní centrum pro mládež, České Budějovice; František Holešínský, Hodonín; Josef Sýkora, Kroměříž; P. Jiří Hájek, Stříbro; PhDr. O. A. Kukla, Praha; Ludmila Pelikánová, Praha; Olga Navrátilová, Brno; L. Mašlaňová, Praha; Jan Veselka, Cetechovice; Ludvík Kolek, Brno; H. Pařková, Praha; Ludmila Černoušková, Olomouc; J. Z. Charouz OPraem., Úsobí; Josefa Glacová, Holýšov; Věra Zusková, Praha; Ing. Š. Richter CSc., Říčany; Helena Bajarová, Třebechovice; Zdeňka Novotná, Praha; Růžena Hylmarová, Hradec Králové; Marie Havlíčková, Louny; Václav Tomiczek, Červený Kostelec; Petr Hušek, Praha; Jaroslav Povalač, Horní Lideč; Brož, Olomouc; Miloslav Veselý, Perná; G. Knopová, Opava; Jaroslav Vašíček, Brno; Vašíčkovi, Dolní Čermná; Alois Andryšek, Praha; M. Skřivanová, Jilové u Prahy; PhDr. Jiří Friml, Děčín; Tomáš Pelc, Frýdek-Místek.

Všem dárcům upřímně děkujeme